

VILÁGOK

1994. június

Tartalomjegyzék

Bartha Zsuzsanna: Elnökségi tudósítás	3
Új segédeszközt ajánlunk!	6
Dr. Szabó Miklós:		
Az új lakástörvény fontosabb rendelkezései (I. rész)	7
Csanády József: Élt és dolgozott		
– Nekrológ Csengeri József	11
Nagy Péter: Országos szavalóverseny	12
Lak István: II. Országos Módszertani		
Klubtalálkozó Szolnokon (I. rész)	14
Melegi Karola: Bűnügyi mazsolák	16
Dr. Csocsán Lászlóné, tanszékvezető, főiskolai docens:		
A szövetség és a főiskola együttműködéséről	17
Vak költők versei – Bényei József: Földig hajlok	19
Felhívások, közlemények	19
Vak költők versei – Semseyne Legeza Ilona: Episztola	20
Mucsi Istvánné: Békés megyeiek Nyugat-Dunántúlon	21
Kovács István (a Telefonkezelők Klubja elnöke) írása nyomán:		
Kelet-Magyarország is szép	22
Szonda Klára: Anyák napján	24
Hosszú János írása	24
Csik Lajos írása nyomán:		
Rendezvénysorozat látássérült családok részére	24
Piczek Jenőné: Bonyhádon is van már hangoskönyvtár	25
Tarnócy László: Jótékonysági est Pakson	26
TOTÓ II. forduló	27
Csatlós Ildikó: Az őshüllők titkaiból	28
Dr. Domonkos János könyvismertetője	30
Juhász Imre:		
Válasz Kovács István „Siker volt?” c. vitaindító cikkére – ? nélkül	32
Bartha Zsuzsanna: Életformája az őszinteség és a hitelesség	33
Hirdetések	35

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének havi folyóirata. Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin. Kiadóhivatal: MVGYOSZ 1146 Budapest, Hermina út 47. Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna. Készült a Signatura Ipari Termelő és Szolgáltató Kft. nyomdájában 1450 példányban. Felelős vezető: Rózsavölgyi László. ISSN: 0209-6765.

Elnökségi tudósítás

Az MVGYOSZ Országos Elnöksége 1994. április 27-én tartotta ülését. Igazoltan dr. Krabót György maradt távol.

Az elnök indítványozta, hogy a jövőben minden ülés végén az elnökség tagjai tegyenek javaslatot a következő tanácskozás napirendjeinek kiegészítésére. A javaslatot elfogadták.

Először a debreceni Dr. Kettesy Aladár Gyengénlátók Általános Iskolájának tevékenységéről hallgattak meg tájékoztatást dr. Józsáné dr. Pápai Ilona igazgatónő előadásában. A tájékoztató részletes ismertetést adott az iskola életéről és munkájáról. Dr. Józsáné bevezetőjében örömmel üdvözölte azt a tényt, hogy az MVGYOSZ a korábbi évekhez képest jóval nagyobb gondot fordít a gyengénlátókra is.

Elsőként a jelenlegi nyolcadik osztályosok beiskolázásáról szólt. Az idén 22 gyermek fejezi be általános iskolai tanulmányait. Közülük 17 tanulót az elsőként megjelölt helyre vettek fel, kettőt a második helyre, háromnak a sorsa még bizonytalan. Minden nyolcadikos gyerek az iskolában elvégzi a telefonközpont kezelői tanfolyamot, s szükség esetén hasznosíthatják ezt a tudást is. A 22 gyermek közül hat gimnáziumban, négy szakközépiskolában, hat ipari, kettő mezőgazdasági, egy pedig kereskedelmi szakmunkásképzőben fog tanulni. Gondot jelent, hogy miután felveszik a gyereket a leendő iskolába, utána kell iskolaorvosi vizsgálatra menni, ahol előfordul, hogy kiesnek. Nagy lelki törést jelent ez, mivel a gyermek már nyeregben érezte magát továbbtanulását illetően. Célszerűbb lenne a sorrendet megfordítani, s ebben kéri az iskola az

MVGYOSZ közbenjárását.

Az iskola folyamatosan figyelemmel kíséri tanulóinak pályaválasztását. Fennállásuk 20. évfordulójára egy kérdőívet küldtek ki egykori diákjaiknak. A húsz év alatt 378 gyermek végzett. Gimnáziumba 96 tanuló nyert felvételt (25,4%); szakközépiskolába került 29 gyermek (7,7%); ipari szakmunkásképzőbe 77 fő (20,4%), mezőgazdasági szakmunkásképzőbe 57 fő (15%), kereskedelmi szakmunkásképzőbe 29 fő (7,7%), élelmiszeripari szakmunkásnak 13 fő (3,5%), szakiskolába 9 fő (7,3%) ment tanulni. Összesen 68 gyermek nem tanult tovább (18%). A beiskolázás eredményességét mutatja, hogy a gyermekek 83,1%-a továbbtanult és be is fejezte tanulmányait. A tanulmányaikat befejező fiatalok zömében a hagyományos szakmákban helyezkedtek el. A főiskolai, egyetemi végzettséget szerzettek pedagógusként, programozó matematikusként, számítástechnikai programozóként, jogászként, közgazdászként, agrármérnökként, lelkészként, valamint szociális munkásként keresik meg kenyerüket.

Az iskola megpróbálja a lehető legjobb önismeretre nevelni diákjait, hogy pályaválasztásuk és az életben való helytállásuk minél sikeresebb legyen. Annak illusztrálására, hogy miként vélekednek a végzett diákok egykori iskolájukról néhány levélből olvasott fel részleteket az igazgatónő. *(A mellékletben ismertetem ezeket – a szerk. megj.).*

Dr. Józsáné dr. Pápai Ilona az MVGYOSZ-szel való kapcsolatukról messzemenően elismeréssel szólt. A megalkult Iskolaszék tagjának dr. Szél La-

4

jost, az MVGYOSZ Hajdú-Bihar megyei Szervezetének titkárát javasolta a fenntartó, aki személyesen is jól ismeri az iskola

problémáit. A szövetség megyei szervezete által szervezett számítógépes táborban az iskola tanulói is részt vettek. Rendszeresen szerepelnek a gyerekek a debreceni Vakok Állami Intézete és a megyei szervezet ünnepeiben.

A tájékoztató után az elnökség tagjai hozzászólásaikban elismeréssel szóltak a debreceni iskola eredményes munkájáról. Dr. Szőke László, az MVGYOSZ alelnöke, az iskola egykori diákjaként kiemelte, hogy nagyon sokat kapott tudásban és emberségben az iskola nevelőitől és tanáraitól.

A főtitkár arról tett említést, hogy mindig büszkeség tölti el, amikor a különféle, fogyatékosokkal foglalkozó konferenciákon példaértékűnek minősítik azt a jó kapcsolatot, ami az MVGYOSZ és a látássérülteket oktató intézmények között kialakult.

A feltett kérdésekre kiegészítésként még az alábbi információk hangzottak el. Az iskola 150 férőhellyel rendelkezik, s jelenleg 140 tanulójuk van. Hét megye tartozik a vonzáskörzetükbe. Az iskolában intenzív angol nyelvoktatás folyik, egy Béke Szolgálatos nyelvtanár közreműködésével. Emellett még a német nyelv iránt mutatkozik érdeklődés. Számítástechnikát

egyenlőre csak szakköri keretben tudnak tanulni a gyerekek, mivel kevés számítógéppel rendelkeznek. Amennyiben a feltételek megteremtődnek, úgy beindulhat a számítástechnika oktatása fakultációs tantárgyként. Olyan gyerekek esetén, akiknek a látása indokolja, a Braille-írást is oktatják. Feltétlenül hasznos, hogy a gyengénlátó gyerekek gépírást is tanulnak.

Az elnök megköszönte dr. Józsné széleskörű tájékoztatóját.

Következett a második napirend: az első negyedévi határozatok felülvizsgálata, Lak István előterjesztésében. Az elnökség a határozatokat és végrehajtásukat áttekintette, majd jóváhagyta.

A harmadik napirend a balatonboglári titkári-adminisztrátori értekezlet előkészítését vitatta meg. A téma előadói a főtitkár és Cserna Sándor, hivatalvezető helyettes voltak.

Az értekezlet időpontja: 1994. május 26-27-28. Egyúttal olyan döntés született, hogy a májusi elnökségi ülést kihelyezetten Balatonbogláron tartják meg május 28-án, szombat délelőtt.

Ehhez a napirendhez tartozóan bemutatkozott a szövetség új kolléganője, Maklár Cecília, aki a jövőben a megyékkel való kapcsolattartásban is részt vállal. Cserna Sándor az értekezletre vonatkozó előkészületekről elmondta, hogy minden megyének kiküldte a levelet, a pontos időpont és az értekezlet témaköreinek feltüntetésével. Egyúttal kérte a titkárokat, hogy javaslataikat írják meg. Az eddig tervbe vett, megvitatandó kérdések a következők:

- a fehér bot és az egyéb segédeszközök helyi árusítása;
- a tagdíjjal kapcsolatos kérdések megvitatása;
- a sajtókiadványok előállításának költségei;
- a stúdió és a kulturális területek tevé-

kenységéről részletes beszámoló;

- az alapítványok és a hozzákapcsolódó feladatok ismételt megbeszélése;
- a számítástechnika alkalmazása a megyékben, az elmúlt év tükrében;
- egyéb aktuális kérdések (adótörvények változása, stb.).

Az értekezlet célja, s ebben az elnökség tagjai valamennyien egyetértettek, hogy az ország különböző megyéiben élő és tevékenykedő szervezetek titkárai és adminisztrátorai kicseréljék tapasztalataikat és megvitassák a felmerült gondokat. Ennek szellemében hagyta jóvá az elnökség a megvitatásra javasolt témaköröket.

Végezetül következtek a bejelentések:

- Meghívást kaptunk a „Fogd a Kezem Alapítvány” konferenciájára, Pécsre szeptember 16-17-re. Részvételünkről később határoz az elnökség.
- Dr. Rácz Zoltán aszódi sorstárs azzal a kéréssel fordult a szövetséghez, hogy a „Nyitott kapu” művészeti csoport katalógusának elkészítéséhez nyújtson anyagi támogatást. A csoport különféle fogyatékos embereket tömörít. Sajnos a szövetség – amely maga is költségvetési intézmény – nincs olyan anyagi helyzetben, hogy segítséget tudjon nyújtani.
- Az MGVYOSZ meghívást kapott a Horvát Vakok Szövetségétől egy kétnapos látogatásra júniusra. A meghívást elfogadtuk.
- Szövetségünk képviseltette magát a Sérült Emberek Konferenciáján.
- A MOL Rt. által a különféle ökonomikus szeretetszolgálatok és szövetségünk számára rendezett jótékonyági koncert, ahol a Homérosz Énekkar is fellépett, rendkívül sikeres volt.
- Módszertani és klubtalálkozót tartottak Szolnokon az MGVYOSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei Szervezeté-

nek rendezésében.

- Az április elején hazánkba látogató finn látássérült énekkar két nagysikerű koncertet adott. Az első koncertet szövetségünk székházában tartották, ahol a Homérosz Kórusral együtt léptek fel.
- A szövetség által megörökölt lakást a Frankel Leó úton irodahelyiségnek szándékoznak bérbe adni. A bevételből évente segédeszköz pályázatot hirdet az MGVYOSZ.

A tanácskozás az elnök zárszavával ért véget.

Melléklet

Idézetek a debreceni dr. Kettessy Aladár Gyengénlátók Általános Iskolája egykori növendékeinek az iskolához küldött leveleiből

„Kedves régi ismerősök!

Örömmel értesítem a Tisztelt Tanári Kart, hogy az elmúlt esztendőben sikeresen érettségiztem. Augusztusban megpróbáltam a felvételit az Evangélikus Teológiai Akadémia hittan tanári szakára. Hála Istennek, fel is vettek!... Februárban megpróbálkozom a középfokú nyelvvizsgát letenni németből. Dióhéjban ennyit magamról.

Érdeklődni szeretnék a farsang felől, hányadikán és hánykor lesz. Megpróbálom ugyanis az időm egyeztetni azért, hogy el tudjak menni. Már nagyon szeretnék visszajutni. Mindig nagy-nagy szeretettel gondolok vissza a régi szép időkre.

Szeretettel üdvözlö a tanári kar minden kedves tagját:

Gyura Ágnes

1993. I. 25.”

*

*„Kedves Igazgató néni!
Én személy szerint so-
hasem éreztem semmilyen
hátrányát annak, hogy a*

*látásom olyan, amilyen. Sokat segített az is,
hogy az iskola fotósa lehettem. Nem éreztem
a megkülönböztetést, sőt feladatokat kap-
tam, amelyeket a legjobb tudásom szerint
láttam el. Diáktársaim sem hecceltek soha.
Azt a minimális megkülönböztetést, amit ed-
dig éreztem, csak a munkahely keresés al-
kalmával éreztem. Nagyon nehezen akartak
foglalkoztatni. Két helyen is halogató eluta-
sítást kaptam: majd értesítjük! címszóval...
Ha egy olyan közösségbe kerül az ember,
ahol a segíteni akarás legalább halvány su-
garát látja, akkor jobb hangulattal végzi fel-
adatait. Szerintem, ha az ember diák, szor-
galmas és önálló, akkor már maga teremti
meg, teremtheti meg azokat a feltételeket,
amelyek később segíthetik. Így azt vallom,*

*hogy a gyerekek önállóságát és önbizalmát
kell növelni minél nagyobb hatékonysággal,
mert így a fellépése is más lesz. A határozott
fellépés csak előnyére válhat a gyengénlá-
tóknak!!”*

*

*„Magas szintű tárgyi tudást kaptunk,
amire építeni lehetett – idézet Sándor Anikó
leveléből”*

*

*„Az igazi éneket hozták ki belőlem. –
Tirincsi Tünde.”*

*

*„Amit ez az iskola tett értem, nekem az
bőven elég volt – R. Zsolt.”*

*

*„Több önállóságot, kevesebb kényezte-
tést kellett volna adni. Őszinte képet kellett
volna kapnunk arról, hogy az ebből az isko-
lából való kikerülésünk után mennyi kesé-
rűség és csalódás vár ránk. – részlet Bacsó
János soraiból.”*

Új segédeszközt ajánlunk!

A Teszt c. újság 1993. októberi száma újdonságként ismerteti az USA-ban E-Z Reader néven forgalomba hozott készüléket, amely egy mozgatható képfelvevő kamerából és egy hozzákapcsolt tévékészülékből áll. Az apró kamera tetszés szerint gördíthető végig újságok vagy könyvek sorain, kézbe fogva pedig a számláktól kezdve a gyógyszeres dobozok feliratáig minden szöveg elolvasható vele. Az ára kb. 1200 USA dollár.

Gonda Péternek, aki leszálalékolása után egy elektronikai vállalkozásba kezdett és több évtizedes televíziós műszaki

tapasztalattal rendelkezik, a cikket olvasva feltűnt, hogy ez a készülék itthon sokkal olcsóbban előállítható lenne. Beszerzhető eredeti amerikai kamera, a rendszer működése ismert, a korábban gyártott olvasókészülék is így működött, csak jóval nagyobb volt.

Néhány hét keresgélés és kísérletezés után ez év márciusában, szövetségünkben Gonda Péter bemutatta készüléke prototípusát, amely nagyon sok rászorulóknak hasznos segédeszköz lehetne. Az ára is kedvező: kellő megrendelés esetén (minimum 10 db) az Áfás ára 50 ezer forint alatt lenne. A bemutatott készülék a meghívottak tetszését elnyerte.

Gonda Péter levélben vagy telefonon várja az érdeklődők jelentkezését: 1113 Budapest, Ulászló u. 72.; telefonszám: 166-7171.

Dr. Szabó Miklós

Az új lakástörvény fontosabb rendelkezései (I. rész)

Az Országgyűlés a lakások és helyiségek bérletére vonatkozó szabályok egységesítése, valamint egyszerűsítése érdekében, a lakásokkal való ésszerűbb, a piaci viszonyokhoz igazodó gazdálkodás jogi feltételeinek megteremtése, továbbá a bérlakásrendszer elmentmondásainak fokozatos megszüntetése céljából – a polgári jog alapelveit szem előtt tartva, az önkormányzatok bérbeadói jogait erősítve és a bérlők méltányos érdekeinek védelmét érvényesítve – megalkotta a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvényt. E törvényt utóbb, az Alkotmánybíróság döntése nyomán módosította az 1994. évi XVII. törvény. Tekintettel e törvény sokunkat érintő jellegére, úgy gondolom, érdemes fontosabb rendelkezéseit e lap hasábjain ismertetni.

A törvény hatálya kiterjed minden lakásra – ideértve a nyugdíjasházban, garzonházban lévő lakást, a szobabérlők házában lévő lakrészt, és a szükséglakást is –, továbbá a nem lakás céljára szolgáló helyiségekre. Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései az irányadóak.

A törvény I. fejezete a lakásbérlet létrejöttének alapvető szabályait tartalmazza. Ezek közül a következőket kívánom kiemelni:

A lakásbérleti jogviszonyt (a továbbiakban: lakásbérleti jog) a bérbeadó és a bérlő szerződése határozott vagy határozatlan időre, illetőleg feltétel bekövetkezéséig hozza létre. A szerződés alapján a bérbeadó köteles a lakást a

bérlő használatába adni, a bérlő pedig a lakás használatáért, továbbá a szerződés keretében a bérbeadó által nyújtott szolgáltatásért lakbért fizetni. A lakásbérleti jog a lakásra és a lakáshoz tartozó helyiségekre terjed ki. A fizetendő lakbérben a szerződés megkötésekor kell megállapodni. Ha a lakbér mértékét jogszabály állapítja meg, a szerződés akkor is létrejön, ha a felek a fizetendő lakbérben nem állapodtak meg. Az önkormányzat, illetőleg az állam tulajdonában lévő lakásra vonatkozó szerződést írásba kell foglalni.

Fontos tudni, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat – e törvény keretei között alkotott – rendeletében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának feltételeit. Önkormányzati lakás nem lakás céljára csak kivételesen adható bérbe. A bérbeadás lehetőségét és feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg. Ha az önkormányzati lakás, továbbá a műteremlakás bérlőjének kijelölésére vagy kiválasztására megállapodás, illetőleg e törvény hatálybalépésekor jogszabály meghatározott szervet jogosít fel, az általa megjelölt személlyel kell szerződést kötni. A bérlőkijelölésre, valamint ilyen megállapodás esetén a bérlő kiválasztására jogosult döntése alapján a szerződés határozatlan vagy határozott időre, illetőleg feltétel bekövetkezéséig köthető. A bérlőkijelölésre jogosult a szerződés tartalmára vonatkozóan – ha erre törvény vagy megállapodás felhatalmazza – egyéb feltételeket is előírhat. Az e törvényben előírt bérbeadói hozzájárulás – ha a felek megállapodásából más nem következik – a bérlőkijelölésre jogosult által meghatározott tartalommal érvényes. Ezt a ren-

8

delkezést kell alkalmazni a bérlőkiválasztási jog esetén is, ha e törvény a jogosult hozzájárulását írja elő. Az állam tulajdonában lé-

vő lakásra (a továbbiakban: állami lakás) a lakással rendelkező szerv által megjelölt személlyel és feltételekkel lehet szerződést kötni.

A lakást több bérlő együttesen is bérelheti (bérlőtársak). Önálló bérlet esetén bérlőtársi jogviszony akkor létesíthető, ha ebben a bérbeadó és a bérlő, valamint a leendő bérlőtárs megállapodnak. Önkormányzati lakásra bérlőtársi szerződés önkormányzati rendeletben meghatározott feltételekkel köthető. Önkormányzati lakásra – ha a bérlőkijelölésre jogosult eltérően nem rendelkezik – a házastársak közös kérelmére, bérlőtársi szerződést kell kötni. A bérlőtársak jogai és kötelezettségei egyenlőek, jogaikat együttesen gyakorolhatják. Kötelezettségük a bérbeadóval szemben egyetemleges.

Ha a szerződés alapján a bérlők a lakás meghatározott lakószobáját és egyes helyiségeit kizárólagosan, más helyiségét pedig közösen használják, társbérlők. A társbérlő önálló bérlő. Önkormányzati és állami lakásban megüresedett társbérleti lakrészt ismételten, önálló bérletként bérbe adni nem lehet. Önkormányzati rendelet szabályozza az önkormányzati lakásban lévő megüresedett társbérleti lakrésznek a lakásban maradó társbérlő részére történő bérbeadásának feltételeit.

A törvény II. fejezete tartalmazza a felek jogait és kötelezettségeit.

A törvény 6. szakasza kimondja, hogy ha a lakbér mértékét jogszabály határozza meg és a felek a szerződés megkötésekor a fizetendő lakbérben nem állapodtak meg, a bérbeadó köteles a lakbér összegét a beköltözést követő nyolc napon belül a bérlővel írásban közölni. Ha a bérlő a lakbér összegét, a közlés kézhezvételétől számított nyolc napon belül írásban nem kifogásolja, a közölt

bért köteles fizetni. Ha a felek a lakbérben vagy a lakbér módosításában nem tudnak megegyezni, annak megállapítását a bíróságtól kérhetik. A bíróság jogerős határozatáig a lakásért a korábban fizetett, ennek hiányában a bérbeadó által közölt lakbért kell fizetni.

A bérbeadó a lakást a komfortfokozatának megfelelő lakásberendezésekkel együtt a szerződésben meghatározott feltételekkel és időpontban rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban köteles a bérlőnek átadni. A lakás rendeltetésszerű használatra akkor alkalmas, ha az épület központi berendezéseinek a lakásban lévő részei és a lakásberendezések üzemképesek.

Felhívom a figyelmet arra, hogy a bérbeadó szavatol azért, hogy a lakás az átadásakor rendeltetésszerű használatra alkalmas. A bérbeadó a bérlet fennállása alatt a lakással összefüggő, törvényben meghatározott, illetőleg a szerződésben vállalt kötelezettségéért szavatol. Az előzőekben említett szavatosságra a hibás teljesítés miatti szavatosság szabályait az e törvényben meghatározott, illetőleg a szerződésben kikötött eltérésekkel kell alkalmazni.

Tudnunk kell azt is, hogy a törvény szerint a bérbeadó és a bérlő megállapodhatnak, hogy a lakást a bérlő teszi rendeltetésszerű használatra alkalmasná és látja el a komfortfokozatának megfelelő lakásberendezésekkel. A megállapodásban a felmerülő költségek megtérítését és annak feltételeit is meg kell határozni. A törvény rendelkezik arról is, hogy a bérlő a szavatossági hiba elhárításához szükséges munkát a bérbeadó helyett és költségére elvégezheti, ha a hiba elhárításáról a bérbeadó a bérlő írásbeli felszólításában megjelölt megfelelő határidőben nem gondoskodik.

A bérbeadó köteles gondoskodni

- a) az épület karbantartásáról;
- b) az épület központi berendezéseinek állandó üzemképes állapotáról;
- c) a közös használatra szolgáló helyiségek állagában, továbbá e helyiségek be-

rendezéseiben keletkezett hibák megszüntetéséről.

Az épülettel, illetőleg a közös használatra szolgáló helyiségekkel és területtel összefüggő – az előző felsorolásban nem említett – egyéb kötelezettségek teljesítésére a felek megállapodása az irányadó. A feleknek meg kell állapodniuk abban is, hogy a bérlő a bérbeadótól átvállalt kötelezettség teljesítése esetén milyen mértékű lakbérmérséklésre tarthat igényt.

A bérbeadó a fentebb írt kötelezettségét:

- a) életveszélyt okozó, továbbá az épület állagát veszélyeztető vagy a lakás, illetőleg a szomszédos lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek rendeltetésszerű használatát ténylegesen akadályozó (a továbbiakban együtt: azonnali beavatkozást igénylő) hibák esetében haladéktalanul;
- b) azonnali beavatkozást nem igénylő hibák esetében pedig általában az épület karbantartásával vagy felújításával összefüggésben köteles teljesíteni.

A bérlő az igazolt költségének egy összegben való megtérítését igényelheti a bérbeadótól, ha helyette azonnali beavatkozást igénylő munkát végzett, feltéve, hogy az a másik félnek méltánytalan megterhelést nem okoz. Önkormányzati lakás esetén a bérbeadónak a bérlő igazolt költségeit – haladéktalanul – egy összegben kell megtéríteni.

A bérlő a lakbért a szerződésben meghatározott összegben és időpontban köteles a bérbeadó részére megfizetni. Ha a felek a lakbérfizetés időpontjában nem állapodtak meg, a bérlő a lakbért havonta előre egy összegben, legkésőbb a hónap 15. napjáig köteles megfizetni.

A bérlő és a vele együttlakó személyek a lakást rendeltetésszerűen, a szerződésnek megfelelően használhatják. A bérlőt és a vele együttlakó személyeket – a többi bérlő jogainak és érdekeinek sérelme nélkül – megilleti a közös használatra szolgáló helyiségek és területek használatának a joga.

Ha a felek eltérően nem állapodnak

meg, a bérlő köteles gondoskodni a lakás burkolatainak, ajtóinak, ablakainak és berendezéseinek a karbantartásáról, felújításáról, pótlásáról, illetőleg cseréjéről. Ha ezen munkák elvégzése a bérlőt terheli, akkor a szerződés megkötésekor a lakbért ennek figyelembevételével kell megállapítani. Ha az épületben, az épület központi berendezéseiben a bérlő vagy a vele együttlakó személyek magatartása miatt kár keletkezik, a bérbeadó a bérlőtől a hiba kijavítását vagy a kár megtérítését követelheti.

Amennyiben a lakás burkolatainak, ajtóinak, ablakainak és berendezéseinek a karbantartásával, felújításával, pótlásával, illetőleg cseréjével kapcsolatos munkák a bérbeadó mulasztása vagy az épület felújítása, továbbá a vezetékhálózat meghibásodása miatt válnak szükségessé, akkor azok elvégzéséről a bérbeadó köteles gondoskodni.

A bérlő a szerződésben vállalt kötelezettségét olyan időpontban és módon köteles teljesíteni, ahogy azt a lakás, illetőleg a lakásberendezések állapota szükségessé teszi.

A bérbeadó és a bérlő megállapodhatnak, hogy a bérlő a lakást átalakítja, korszerűsíti. A megállapodásnak tartalmaznia kell azt is, hogy a munkák elvégzésének költségei melyik felet terhelik. Amennyiben ezen munka elvégzése következtében a lakás komfortfokozata is megváltozik, az eredeti szerződés módosítására akkor kerülhet sor, ha a felmerülő költségeket a bérbeadó viseli.

A bérbeadó, illetőleg a bérlő az őt terhelő munkát úgy köteles elvégezni, hogy a lakás, illetőleg más lakások rendeltetésszerű használatát – lehetőség szerint – ne akadályozza. A munka megkezdéséről és várható időtartamáról az érdekelt bérlőket előzetesen értesíteni kell. Az életveszély elhárításához szükséges munka a másik fél felszólítása nélkül is elvégezhető. Erről a másik

10

felet egyidejűleg értesíteni kell. A bérlő köteles túrni az épület karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával, bővítésével és korszerűsítésével kapcsolatos, valamint a bérbeadót és más bérlőt terhelő egyéb munkák elvégzését, ha ezek nem eredményezik a lakás megsemmisülését.

A szerződés megszűnésekor a bérlő köteles a lakást és a lakásberendezéseket rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a bérbeadónak visszaadni. A felek úgy is megállapodhatnak, hogy a visszaadáskor a lakást és a lakásberendezéseket a bérbeadó teszi rendeltetésszerű használatra alkalmassá. Ebben az esetben az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket a bérlő köteles a bérbeadónak megtéríteni.

Ha az épület karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával, bővítésével kapcsolatos munkák csak a bérlő átmeneti kiköltöztetése esetén végezhetőek el, a lakásbérleti jogviszony a munkák elvégzésének időtartamára szünetel. A szünetelést és annak időtartamát a bérbeadó és a bérlő megállapodása, vita esetén a bíróság állapítja meg. A bérbeadó az átmenetileg kiköltöztetett bérlő részére ugyanazon a településen – fővárosban a főváros területén – köteles másik lakást felajánlani. A bérlő ingóságai elhelyezésének, továbbá költözésének költségei a bérbeadót terhelik. A bérlő kevesebb szobaszámú, alacsonyabb komfortfokozatú lakást is köteles elfogadni, ha az egyébként – az együttlakó személyek számára is figyelemmel – megfelel a lakás követelményeinek. Fontos rendelkezés, hogy önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbeadó és bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbeadó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Ezért nem elegendő a jogszabályi rendelkezés ismerete, hanem szükséges az adott ön-

kormányzat rendeletének a megismerése is. Az önkormányzati rendelet felhatalmazhatja a bérbeadót a megállapodás tartalmának meghatározására.

A törvény 20. szakaszának rendelkezése szerint a lakást jogcím nélkül használó, a jogosult részére lakáshasználati díjat (a továbbiakban: használati díj) köteles fizetni. A használati díj a lakásra megállapított lakbérrel azonos összeg. A jogcím nélküli használat kezdetétől számított hat hónap elteltével a használati díj emelhető. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogcím nélküli használó másik lakásra tarthat igényt. Önkormányzati lakás esetén a használati díj emelésének mértékét és feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg. Bérlőkijelölési jog esetén a használati díj emelésének mértékét a bérlőkijelölésre jogosult határozza meg. A használati díj lakbért meghaladó összege a bérlőkijelölésre jogosultat illeti meg.

A 21. paragrafus szabályozza a hozzátartozók lakásba befogadásának rendjét. A bérlő a lakásba más személyt – a kiskorú gyermeke (az örökbefogadott, a mostoha-, és nevelt gyermeke), valamint a befogadott gyermekétől az együttlakás ideje alatt született unokája kivételével – a bérbeadó írásbeli hozzájárulásával fogadhat be. Önkormányzati lakásba a bérlő a bérbeadó írásbeli hozzájárulása nélkül is befogadhatja házastársát, gyermekét (örökbefogadott, mostoha-, és nevelt gyermekét), jogszerűen befogadott gyermekétől született unokáját, valamint szülőjét (örökbefogadó, mostoha- és nevelőszülőjét). A bérlőtárs a lakásba más személyt – a kiskorú gyermeke (az örökbefogadott, a mostoha-, és nevelt gyermeke), valamint a befogadott gyermekétől az együttlakás ideje alatt született unokája kivételével – a másik bérlőtárs írásbeli hozzájárulásával fogadhat be. A társbérlő a lakás részébe a másik társbérlő hozzájárulása nélkül befogadhatja házastársát, gyermekét (örökbefogadott, mostoha-, és nevelt gyermekét), jogsze-

rően befogadott gyermekétől született unokáját, valamint szülőjét (örökbefogadó, mostoha- és nevelőszülőjét). A társbérlő más személyt csak a másik társbérlő írásbeli hozzájárulásával fogadhat be. Önkormányzati lakás esetén, ha a befogadáshoz a bérbeadói hozzájárulás szükséges, ennek feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg.

A törvény 22. szakasza szerint a bérlő a lakásbérleti jog folytatása ellenében tartási szerződést a bérbeadó írásbeli hozzájárulásával köthet. A tartási szerződés megkötése után a felek a lakásba más személyt – kiskorú gyermekük ki-

vételével – a másik fél írásbeli hozzájárulásával fogadhatnak be. Önkormányzati lakás esetén a bérbeadó megtagadhatja a tartási szerződéshez való hozzájárulását, ha a szerződő felek életkora vagy egyéb körülményei alapján a bérlő tartásra nem szorul, illetőleg az eltartó a tartásra nem képes. A törvény ismertetésének következő részeiben a lakásbérlet megszűnését, majd pedig a lakások elidegenítésének ill. megvásárlásának feltételeit ismertettem.

Csanády József

Élt és dolgozott... — Nekrológ Csengeri Józsefről

Jött a hír: „Józsi bácsi elaludt – örökre.” futott szét a debreceni telefonokon.

Csengeri József évtizedekig az Országos Központi Elnökség alelnöke, az elnökség örökös tagja, aki majd egy emberöltőn át a Hajdú-Bihar megyei Szervezet titkára volt, 1994. május 9-én 72 éves korában elhunyt.

Látását mint munkaszolgálatos, a II. világháborúban vesztette el. Korán, még fiatalon a vakok ügyének élharcosa lett. Debrecenbe hazatérve sorstársaival részt vett a Hajdú-Bihar megyei Szervezet megalakításában, melynek titkáráként 1953-tól aktívan dolgozott. Hamarosan tagja lett az Országos Központi Elnökségnek is. Végigküzdötte azokat az időket, amikor még minden vak munkahelyért harcolni kellett. Jelentős szerepe volt a vak segély – mint szociális juttatás – megteremtésében.

1956-ban is felismerte a tennivalókat, élelmiszer segélyt szerzett a budapesti sorstársak részére. Hosszú dél-

utánokon át idejét nem kímélve beszélgetett sorstársaival, biztatást, erőt adva a frissen megvakultaknak is. Kultúrcsoportot szervezett, mellyel nemcsak sorstársainkat, hanem a szociális otthonok lakóit is felvidította. Foglalkozott a fiatalokkal. Egy nemzedéket nevelt fel, melynek jellemzője ma is az aktivitás, szinte apjuk volt apjuk helyett. Foglalkozott beilleszkedési gondjaikkal, családi problémáikkal, ma is szeretettel gondolnak rá. No és az öregek, hangról ismerte mindet, természetüket, gondjaikat. Ha másként nem tudott segíteni legalább kibeszéltette őket, hogy gondjaikat megoszthassák. Hivatali működése során jó kapcsolatokat épített ki. Az intézmények segítségével sok család köszönhette neki lakását, ügyesbajos dolgainak elintézését. Az Országos Központi Elnökségben képviselte a vidék érdekeit. Szívügye volt a vakok minél nagyobb telefonalközpontokon való munkájának megteremtése, maga is a vakok által kezelhető legnagyobb kapacitású alközponton dolgozott a Magyar Gördülőcsapágy Műveknél. Túl a nyugdíjkorhatáron is megállta helyét a munkában.

Gondolatokkal, tervekkel távozott közülünk, sorstársainak megbecsüléséről, tiszteletéről övezve. Nyugodjon békében.

Országos szavalóverseny

Szövetségünk kulturális életének egyik kiemelkedő eseménye a szavalóverseny, melynek megrendezésére az idén április 16-án került sor.

Ebben az esztendőben, november 6-án lesz 50 éve, hogy meghalt a magyar irodalom egyik legnagyobb alakja Radnóti Miklós. Az évforduló kapcsán az idei versenyre a kötelező verset az ő alkotásai közül szándékoztuk kijelölni. A tavalyi verseny tapasztalatai alapján azonban arra a következtetésre jutottunk, hogy nem ragaszkodunk egyik vagy másik költeményhez, nem kényszerítjük rá elgondolásunkat a versenyzőkre, hanem csak a költő személyét kötjük ki. Döntésünket az is megerősítette, hogy Radnóti versei mind tartalmukban, érzés- és gondolatvilágukban, mind pedig stilisztikailag rendkívül összetett, nehéz költemények. Az tehát, hogy a szavalók bármelyik művet választhatták csak látszólagos könnyebbség volt. Ezt egyébként maga a verseny bizonyította.

Elgondolásunk jónak bizonyult. Radnóti Miklós népszerű költő, és ez megmutatkozott a jelentkezők nagy számában. A versenyfelhívás a feltételekkel együtt megjelent a Vakok Világában és a jelentkezési határidő lejárta előtt még egy felhívást juttattunk el a megyei titkárokhoz. Így április 9-ig több mint harmincan jelentkezték a versenyre.

Április 16-án, szombaton 10 órakor vette kezdetét a vetélkedés a székház nagytermében. A versenyzők sorszám húzással döntötték el egymás között a fellépés sorrendjét. Ezután megnyitottam a rendezvényt, köszöntöttem a

megjelenteket; versenyzőket, hozzátartozókat, majd bemutattam a zsűrit. Itt szeretnék egy pár mondat erejéig elkanyarodni az eredeti iránytól.

A tavalyi verseny után is, a mostani után is érkeztek kritikák a zsűri összeállítását illetően. Nekünk, a kulturális bizottságnak az a célunk, hogy a szavalók teljesítményét lehetőleg szakemberek, a versmondáshoz, költészethez értő emberek bírálják el. Ez nem könnyű dolog. Elképzelünk egy zsűrit, aztán megpróbáljuk megkeresni és felkérni őket. Kérdés, hogy az illető vállalkoz-e, és ráér-e az adott időpontban. Előfordul, hogy nem és így tovább kell keresni. Ennek a folyamatnak az eredménye az adott zsűri. Azért írtam ezt le, hogy megpróbáljam érzékeltetni, a zsűri tagok személye nemcsak tőlünk, hanem a lehetőségektől is függ.

A kitérő után a névsor: a zsűri elnöke Linka Ágnes előadó művész, a Magyar Rádió munkatársa lett, a zsűri tagjai: Bereznay Éva, aki hosszú idő óta felolvas a tagoknak, és Horányi László színész, a debreceni Csokonai színház tagja. Ezután a versenyzők következtek. A múlt évi versenyhez hasonlóan a szavalók a két költeményt közvetlen egymás után adták elő. Így mindenki „hamarabb túlesett” a fellépésen és a verseny sem nyúlt túl hosszúvá, de nem éreztem szerencsésnek ezt a megoldást, mert több versenyzőnél is tapasztalható volt, hogy nem tudott ennyi idő alatt áthangolódni egyik versről a másikra.

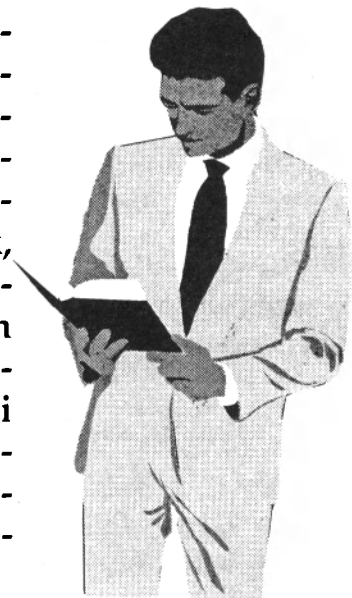
Most pedig a versenyről. A jelentkezők közül huszonketten jöttek el. A sort Renczli Zsanett budapesti versenyző

nyitotta meg Radnóti Miklós: Tétova óda és Vörösmarty Mihály: A merengőhöz c. költeményekkel. A továbbiakban is nagyon szép verseket hallottunk, például: Radnóti Miklóstól: 28 év; Erőltetett menet; Két karodban; Nem tudhatom; 7. ekloga; és elhangzottak versek József Attilától, Petőfi Sándortól, Ady Endrétől, Nagy Lászlótól, Tóth Árpádtól, Reményik Sándortól, hogy csak a legnagyobbakat említsem. Egy versenyzőt szeretnék itt külön is kiemelni a versválasztásért. Takács Józsefné egy székely népballadát adott elő Ortutay Gyula gyűjtéséből. Nagyon jó volt hallani a nagy és ismert költemények között ezt az értékes gyöngyszemet. Az utolsó szavaló a sorsolás véletlensége folytán a mezőny legidősebb tagja, Velicsko István volt. Ő Radnóti Miklós: Álomi táj és Reményik Sándor: Erdély magyarjaihoz c. verseket adta elő.

A szavalatok után szünet következett, ezalatt hozta meg döntését a zsűri. A szünet után először a versenyzők átvették a Szövetség ajándékaiként egy válogatást Radnóti Miklós verseiből Braille írásban, majd Linka Ágnes, a zsűri elnöke kért szót. Sorban, az összes szavalóhoz szólt néhány szót, kiemelte a legfontosabb hibákat, hasznos tanácsokkal látta el a versenyzőket. Elmondta, mennyire örül annak az irodalom és vers szeretetnek amivel itt találkozott. Bízta és bátorította azokat, akik nem nyertek díjat, hogy ne adják fel. Aki eljut odáig, hogy verseket tanul, azokat megéri és átéli az már győzött. Linka Ágnes után Bereznay Éva szólt néhány szót. Ő is tanácsokkal látta el a versenyzőket, elsősorban a szavalás technikájának területén (levegővétel, hangsúlyozás, hangképzés). Horányi László általánosságban annyit mondott: „nagyon fontos a vers kiválasztása, mert

ha az ember a saját egyéniségének megfelelő verset választ, akkor akár 50%-os erőbedobással is 100%-os sikert érhet el”. Ezután Linka Ágnes ecsetelte, mennyire nehéz helyzetben volt a zsűri, és milyen komoly vita alakult ki közöttük, majd ismertette a végeredményt. Az első díjat Ézsiás László nyerte Radnóti. Előhang egy monodrámához és Vörösmarty: A vén cigány c. költemények előadásával. A második helyezett Kabai Imre lett, Radnóti: 28 év és Kányádi Sándor: Vannak vidékek c. versek elmondásával. Harmadik díjat ketten kaptak: Babics Zsuzsa és Hoffmann Rita. Babics Zsuzsa Radnótól a „28 év” és Emőd Tamástól a „Gyű, te, ne” c. verseket szavalta. Hoffmann Rita előadásában Radnóti Miklós: Két karodban és Arany János: A vörösrébék c. költeményeket halhattuk. A zsűri különdíjat adott Varga Ildikónak Radnóti Miklós: Levél és Csokonai Vitéz Gizella: A kis Korodi Évike c. versek elmondásáért. Az idei versenyen megpróbálkoztunk egy újítással, a szavalók egymásra is szavazhattak. Ezt a szavazást is Ézsiás László nyerte meg.

Összefoglalásul azt tudnám elmondani, hogy egy nagyon szép, színvonalas és nemes vetélkedésnek lehetünk tanúi. Gyönyörű költeményeket hallottunk, igen szép tolmácsolásban. Minden indulónak gratulálok és további munkájukhoz ebben a műfajban nagyon sok sikert kívánok. ● ● ●

II. Országos Módszertani Klubtalálkozó Szolnokon (I. rész)

Az MVGYOSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei Szervezete 1994. április 22-24-e között rendezte meg a nagyszabású találkozót klubjai közreműködésével, amelyen az idén 13 megyéből körülbelül százan vettek részt. Az első, 1989-ben ugyancsak Szolnokon tartott összejövetel óta minden évben sor került hasonló jellegű rendezvényre Miskolcon (kétszer), Budapesten és Debrecenben. Az évenkénti országos műveltségi játék elődöntőit tíz megyei szervezet rendezte meg szép sikerrel. Ezenkívül a nagyobb tömegeket megmozgató találkozók mellett még igen sokan vesznek részt szövetségünk egyéb országos rendezvényein is: az évenkénti szavaló és a Braille-írás és olvasás versenyen. A Fehér bot Napi ünnepek október 10-e körül inkább tudományos jellegűek.

Az első szolnoki találkozóknak az volt az egyik célja, hogy az öntevékeny klubok megismerjék egymás életét, munkáját. De nemcsak ez, hanem az is, hogy a találkozó után létrejöjjenek a szervezeten belüli kisebb csoportok. 1989 után több megye területén sorra alakultak klubok, baráti körök. Így történt ez Jász-Nagykun-Szolnok megyében is, ahol a szolnoki „Segítő Kezek Klubja” mellett ma már a megye különböző településein hét klub működik és Jászfényszarun, Mezőtúron ugyancsak alakulóban van.

Ez alkalommal is mindegyik megyei szervezet kapott meghívót a találkozóra. Az idén nemcsak a klubok és a baráti körök vezetőit, hanem a támogatóikat és az érdeklődők jelentkezését is várták.

Április 22-én délelőtt sorra érkeztek a szomszédos és a távolabbi megyék résztvevői. A szolnoki pályaudvaron a helyi tagtársak várták az érkezőket. Innen a tiszaligeti Turisztikai Szabadidő Központba mentek a vendégek. Autóbuszunk a Tisza hídján haladt át, majd jobbra kanyarodás után nem sokkal megérkeztünk a gyönyörű Tiszaligetbe. Ezen, az idegenforgalmi szempontból kiemelkedő fontosságú, nagy kiterjedésű, egykori tiszai árterületen sportlétesítmények, pihenőházak, szórakozási lehetőséget nyújtó intézmények találhatók. A kellemes környezetben lévő szép helyen friss, tiszta levegő, sok-sok füves terület, fák, virágok és kényelmes kis pihenőházak vártak bennünket. Az ebédlőben figyelmes és udvarias kiszolgálás után elfogyaszthattuk az ízletes ételeket.

Délután két órakor „Hát itt vagyok, nézz és mutasd magad” címmel ismerkedési programmal kezdődött a rendezvény. Dr. Baranyiné Miks Mária, az MVGYOSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei Szervezetének titkára köszöntötte a megjelenteket, aki többek között a következőket mondta: „Örülünk annak, hogy újból együtt lehetünk. Sokan vannak itt most azok közül, akik már az első találkozón is részt vettek. Többségük azóta is kapcsolatban maradt velünk, de számos új arcot is felfedezhetünk, akik kíváncsiak arra, hogy mi is történik majd ezen a három napon. A találkozó programjai szabadon választhatóak, nem kötelezőek...”

A köszöntő és a bemutatkozások után három helyszínen, kisebb csoportokban folytatódott a játékos ismerkedés három

szakember vezetésével. Miután már tudtuk egymás nevét, s azt is, hogy ki honnan érkezett, megkezdődhetett a játékos ismerkedés. Ennek során az egymással szemben ülők két percben beszélhettek életük meghatározó, jelentősebb, általuk fontosnak tartott eseményeiről. Az idő leteltével, helycserével mindenki újabb szemlélyel került kapcsolatba. A másik két csoportban hasonlóan történt az ismerkedés.

Délután négy órakor dr. Pálhegyi Ferenc, a pszichológiai tudományok kandidátusa vitaindító előadást tartott „Helyünk a családban, a közösségekben” címmel. Az előadást követő beszélgetés során elmondhattuk, kifejthettük véleményünket, tapasztalataink alapján. (Dr. Pálhegyi Ferenc előadását teljes terjedelmében lapunk következő számában közöljük.)

Vacsora után, „Ilyenek is lehetünk” elnevezéssel közhasznú ismereteket nyújtó, két órán át tartó program következett hat helyszínen. A különböző csoportokban szakemberek segítettek feleleveníteni ismereteinket, illetve újakat szerezni. Mindenki az őt leginkább érdeklő témaköröket választhatta: – beszélgetés az illemszabályokról; – a divatról és az öltözködési szokásokról; – a kozmetikáról, a hajápolásról. A reformkonyhán pedig a korszerű táplálkozást segítő ételeket lehetett megkóstolni. Aki pedig szereti a játékot, az Rózsa Dezső „szerencsekerekén,” hat témakör kérdéseire válaszolhatott, ha tudott. A játék párviadal formájában zajlott, és a továbbjutók a szombat esti döntőben mérhették össze tudásukat. Az utazás és a délutáni programok fáradalmi után a késő esti órákban elcsendesedett a tábor.

Másnap, a reggelit követően három csoportban folytatódott az előző napon megismert társasággal az önismereti, közösségteremtő játék: „Én, te, ő” címmel. En-

nek során egy mese meghallgatása után arról vallottunk, hogy kinek mi jutott eszébe a hallott történetről. Egy következő játékban képzeletben felhívhattunk valakit telefonon. A beszélgetés kezdetén nem volt szabad megnevezni egymást, hanem csak akkor, amikor az előző játék alapján elmondott történetről ráismertek egymásra. Egy másik játékban csak tapintás útján lehetett beszélgetőtársat választani. Meseszövegre is sor került, amikor mindenki folytatta az előző társ által félbehagyott szöveget. A másik két csoportban is hasonló játékok folytak.

Tíz órakor Podráczky Zsuzsa, a „Látatlanul” c. rádióműsor szerkesztője és Benkő Imre, a Magyar Rádió Szolnoki Körzeti Szerkesztőségének vezetője műhelytitkaikba avattak be bennünket. Podráczky Zsuzsa többek között elmondta: *„A Látatlanul c. műsor egyaránt szól a látóknak és a látássérülteknek, hiszen egymás mellett élünk. Jó lenne, ha az egymással való kapcsolatunkat ez a műsor tükrözné. Tulajdonképpen mindenkire szól ez a három éve elkezdődött, kéthetenkénti félórás adás. Ez a műsor soha nem küzd témahiánnyal. A témák a születés pillanatától kezdve végig kísérik az életet... Szól arról is, hogy ki hogyan tudja élni az életet. Bemutat egy-egy olyan sorsot, amely példaadó lehet. Engem, saját magamat is formál ez a műsor. Ez a félórás adás az összefogást, az együvé tartozást is tudja szolgálni... Az egyik kollégám azt mondta, hogy ez nem egy pesszimista műsor.”*

Végezetül kérte a jelenlévőket, hogy mondják el véleményüket, javaslataikat.

Benkő Imre beszélt a rádió szerepéről és saját munkájáról. A szolnoki stúdió 1953. augusztus 9-én szólalt meg először. Mindkét rádiós beszélt a hivatásszeretetről.

Néhány gondolat a sok-sok kérdés, véle-

mény és javaslat közül, a „Látatlanul” c. műsorról kapcsolatban: – a műsor Budapest-centrikus, több megyei riport is készülhetne; – valamilyen szavazás alapján az adásokban elhangzottak közül ki lehetne választani az év riportját; – esetleg né-

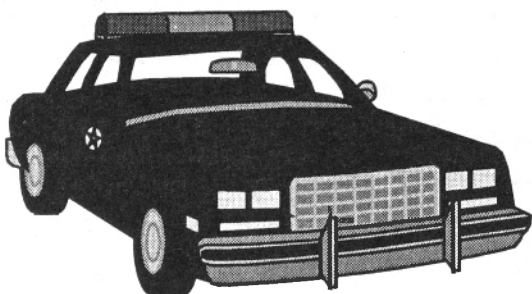
hány híres, külföldi vak embert is be lehetne mutatni; – jó lenne, ha a műsor ismétlésben is elhangzana; – legyen tudósítás az itthoni kisebb közösségekről is; – a műsor szignálja túlzottan szomorkás hangvételi; – az adásokban hangozzék el az évfolyam szám is. Podráczky Zsuzsa válaszolt a felvetésekre. I I I

Melegi Karola

Bűnügyi mazsolák

Végül is szerencsésen úszta meg a dolgot az a 40 éves férfi, aki házilag átalakított géppisztolyával lövöldözött lakásán. A megbarkácsolt fegyverrel egy kispuskába illő lőszer lőtt ki és a saját lábát találta el. Valamilyen csoda folytán csak 8 napon belül gyógyuló sérülést okozott magának. A súlyosabb következmény viszont az lesz, hogy az akkor ittas férfi ellen eljárás indul robbanóanyaggal, lőszerrel és lőfegyverrel való visszaélés alapos gyanúja miatt.

Nem voltak eléggé körültekintőek azok a betöréses lopást elkövető ismeretlen tettesek, akik egy klub irodájába törtek be. Nem tudni, hogy mennyit bajlódhattak a rácsok kifeszítésével, de az bizonyos, hogy nem lehetett könnyű

lángvágóval felnyitni az irodában lévő közepes méretű páncélszekrényt. Az órabér szegényes volt, mivel csupán háromezer forintot találtak benne. A kár pedig, amit az alapos munkával okoztak, ennek a hetvenszerese.

Jobban jártak azonban azok az ismeretlen elkövetők, akik egy építőipari és kereskedelmi cég páncélszekrényét dézsmálták meg. Hengerzár törésével hatoltak be, majd lángvágóval nyitották fel a páncélszekrényt. Több mint 200 ezer forinttal és csaknem 2 ezer USA dollárral távoztak. Útközben még felpakolták a Panasonic faxot és telefonkészüléket is.

Két darab festményébe és egy fali perzsaszőnyegébe került annak a 78 éves asszonynak a feledékenysége, aki elmulasztotta bezárni a bejárati ajtaját. Az éppen arra járó és tettekre rablók, egy nő és egy férfi, ugyanis lenyomta a kilincset. Próbaképpen ugyan, de szerencsésük volt. Az sem riasztotta vissza őket, hogy az előszobában ott tartózkodott a háziasszony. Arcul ütötték, majd mentek is tovább. Csak előbb leakasztották a falról a festményeket és a szőnyeget. A kár több mint egymillió forint. Az áldozat 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. ● ● ●

A szövetség és a főiskola együttműködéséről

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskoláról kikerült tiflopedagógusok és szociális szervezők a látássérültek rehabilitációjának különböző területein dolgoznak. A főiskola tiflopedagógia szakos hallgatóit az 1992-ben felvett I. évfolyamot megelőzően elsősorban a speciális nevelő-oktató intézetekben folyó munkára készítette fel. A gyógypedagógus képzésben azonban alapvető hangsúlyt kaptak az élettani, kórtani és pszichológiai ismeretek, valamint a permanens gondozás alapelve, így a főiskoláról kikerült tanárok a felnőtt látássérültek megsegítése területén is elhelyezkedhettek, ahol egyéni vagy intézményes továbbképzés után végezték munkájukat.

A tiflopedagógia szakos hallgató tanulmányai során megismeri a látássérülést okozó betegségeket és körülményeket, az organikus és funkcionális sérülések jellemzőit és azok pszichológiai vonatkozásait, a személyiség fejlődésére gyakorolt hatásait. Megtanulja azokat a módszereket és eljárásokat, amelyekkel a látássérült képességei a leghatékonyabban fejleszthetők és a fogyatékoság negatív következményei kivédhetők vagy jelentős mértékben csökkenthetők.

Az elmúlt évtizedben szakterületünk differenciálódása, az intézményhálózat

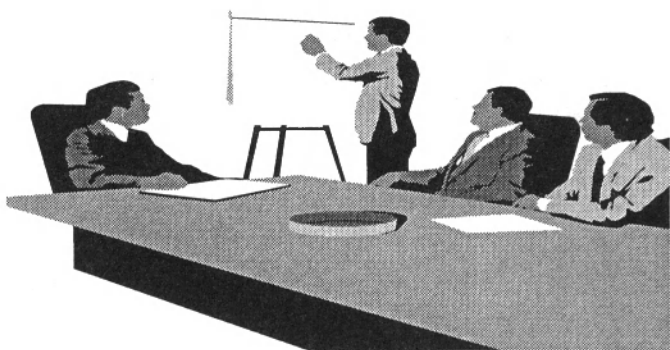
bővülése új igényeket jelentett a szakemberképzés felé. Szükségessé vált a képzés reformja. A Tiflopedagógiai Tanszék felismerve a fentiekből adódó feladatait, az adott tantervmódosítási lehetőségeket kihasználta és 1983-tól olyan új témák kerültek oktatásra, mint:

- súlyos fokú látássérült gyermekek korai felismerése,
- 3–6 éves látási fogyatékosok nevelése,
- aliglátók látásmaradványának fejlesztése,
- többszörösen sérült látási fogyatékosok speciális nevelése,
- gyengénlátó gyermekek integrált nevelés-oktatásának segítése.

A főiskola 1992-ben kísérleti jelleggel bevezetett új képzési terve további specializációt tesz lehetővé. A korábbi tantervhez képest nagyobb elméleti és gyakorlati óraszámmal jelennek meg a következő témák:

- a 0–6 éves látási fogyatékos gyermekek gyógypedagógiai megsegítése,
- az önálló életvezetéshez szükséges képességek fejlesztése,
- vakok és aliglátók tájékozódásra nevelése,
- látásnevelés, valamint
- az integrált körülmények között nevelkedő látási fogyatékosok speciális megsegítése.

A főiskola Tiflopedagógiai Tanszékének munkája sok területen kapcsolódik a szövetség tevékenységéhez. Az elmúlt években növekedett azoknak a közösen vállalt feladatoknak a száma, amelyek a látássérültek rehabilitációjának az európai átlagtól lemaradt területeinek fejlesztését célozzák (pl. a látássérültek korai fejlesztése, a

többszörösen sérültek, ezen belül a siketvakok rehabilitációja).

Az MGVYOSZ közvetlenül is részt vállal a tiflopedagógus képzés feltételeinek jobbításában: Az elmúlt években sok olyan értékes kiadványt jelentetett meg, amelyek a magyar nyelvű szakirodalom választékát bővítik hallgatónk számára. Nagy segítséget jelent továbbá a külföldi szakirodalmi fordítások anyagi támogatása is. A szövetség által rendezett kulturális és tudományos programok a hallgatók gyakorlatának fontos kiegészítői. A látássérültek érdekvédelméről tartott tájékoztatók, valamint a Vakvezető Kutya képző Iskola meglátogatása a tiflopedagógus képzés szerves részét képezik. Esetenkénti felkérésre a szövetség munkatársai részt vállalnak a hallgatók által írt szakdolgozatok forrásanyagának biztosításában és bírálóként részt vesznek a szakdolgozatok védésén. A szövetség partnere a főiskolának a képzési reform előkészítésében és véleményezésében, ösztönzi a fiatal tiflopedagógusok továbbképzését, támogatja pályázataikat és lehetőségeihez mérten hozzájárul a külföldi tanulmányutakat elnyerők és ösztöndíjasok útiköltségeinek fedezéséhez, valamint külföldi szakemberek magyarországi meghívásához.

A Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének rendszeres munkakapcsolata az MGVYOSZ-szel sokirányú tevékenység. Elsődleges jelentősége van a törvény-előkészítő bizottságokban való együttműködésnek, a tantervi dokumentumok véleményezésének. A MAGYE Látásfogyatékoság-ügyi Szakosztálya ma már hagyományosnak tekinthetően társszervezőként vesz részt minden év októberében a Fehér Bot Napi programok megrendezésében. A szakosztály és a szövetség alapvető közös célkitűzése a különböző területeken dolgo-

zók – szakorvosok, gyógypedagógusok, szociális munkások, jogászok – szakmai kapcsolatának biztosítása, az együttműködés lehetőségeinek és fórumainak bővítése. A szövetség munkatársai rendszeresen részt vesznek az egyesület szakmai konferenciáin és a látás fogyatékosok intézményeivel együtt tartott továbbképzéseken.

A Látásfogyatékoság-ügyi Szakosztály támogatja és üdvözli a szövetség minden olyan tevékenységét, amely a látók és a látássérültek integrációját különböző szinteken segíti. 1992-ben indította a szakosztály a szövetség támogatásával azt a programot, amelynek keretén belül a magyarországi siketvakok helyzetén kívánunk javítani. Első lépésként a nyilvántartásba vétel megszervezését végezzük. Ezzel párhuzamosan felhívjuk a területet irányító tárcaák figyelmét a megoldandó feladatokra.

A Tiflopedagógiai Tanszék és a szövetség munkatársai gyakran közösen vállalnak olyan feladatokat, amelyek a látási fogyatékosok egyes intézményeinek működését vizsgálják meg, funkcionális hibáinak okait tárják fel, valamint új intézmények működési terveinek elkészítésében dolgoznak együtt.

Szerteágazó területet ölel fel és nagy jelentőségű az a program, amelyet a szövetség és a látássérültek nevelés-oktatásával foglalkozó intézmények az amerikai Perkins-Hilton Alapítvány támogatásával vállaltak fel. A több mint egy éves előkészítő munka eredményeként 1993-ban aláírásra került egy 18 hónapos munkaprogram, amelynek kiemelt területei:

- a látássérültek korai nevelése,
- a halmozottan sérültek fejlesztése, ezen belül a hazai siketvakok helyzetének jobbítása,
- az iskolai integráció feltételeinek segítése,
- látásnevelés: a látásmaradvány fejlesztése.

A projekt keretében a Perkins–Hilton Alapítvány részéről kiemelt támogatásban részesülnek a következő tevékenységek:

- szülők bevonása a nevelési folyamatba, a szülői aktivitások ösztönzése,
- a látássérültek korai fejlesztésére, nevelés-oktatására vonatkozó szakirodalom fordítása, megjelentetése,
- szakemberek és szülők, a látássérültek nevelésében résztvevők továbbképzése
- a tiflopedagógus képzés színvonalának emelése, új részterületek elméleti és gyakorlati képzésének kimunkálása,
- a gyakorlatban dolgozó kiemelkedő hazai szakemberek munkásságának közkinccsé tétele, hazai publikációk számának növelése.

A program célkitűzéseinek végrehajtásában aktívan tevékenykedő intézmények és szervezetek:

- Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége
- Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Ta-

nárképző Főiskola

- Vakok budapesti általános iskolája
- Gyengénlátók budapesti általános iskolája
- Vak Gyermekek Batthyány László Gyermekotthona
- Látássérült gyermekek szüleinek szövetsége

Mind a vakok, mind a gyengénlátók budapesti általános iskolája az ország többi hasonló feladatokat ellátó intézményeit is képviselik a programban.

Az együttműködés szakmai irányítását a magyarországi Perkins–Hilton Bizottság látja el, amelynek tagjai: Erhartné dr. Molnár Katalin főtitkár, Helesfai Katalin igazgató, Jankó-Brezovay Pálné igazgató, Fehér Anna igazgató, Farkas Márta, a szülőszövetség vezetője és dr. Csocsán Lászlóné tanszékvezető, aki a bizottság vezetőjeként a szervezési feladatokat is ellátja.

Vak költő verse

Bényei József Földig hajlok

*Jöjjön bár morzsányi mosolyra,
aki az ajtómon kopogtat –
arcának megalázkodom.
Ki keresztjén függ a magány-
nak,*

*akár kit társául fogad.
Eligazítja a kaszás
minden le nem rótt tartozá-
sunk.*

*Ha még tudok köszönni egy-
szer,
földig hajlok az érdeemesnek,
s kitakarom megint a szívem.*

Jaj, látók, irgalmazzatok!

Felhívások, közlemények

A Braille-könyvtár kéri olvasóit, hogy 1994. április 15-e előtt kikölcsönzött könyveket haladéktalanul szíves-

kedjenek visszahozni, mivel a leltár, illetve az új katalógus elkészítéséhez szükség van azokra. Köszönjük.

Ezúton értesítjük a hangos könyvtár olvasóit, hogy a könyvtár 1994. június 30-tól 1994. július 25-ig szabadság miatt zárva lesz.

Hangoskönyvtáros

Semseyne Legeza Ilona: Episztola

A sorfal összeállt magától,
csak markokba nyomták a vesszőt,
s mi készülhetünk a futásra
se-szívű szeplőtelenek közt.
Rábírní az üdvözülésre -
suhog kétfelől is az erkölcs,
s ha nem félelem és alázat,
meghajlít az idült gyomorgörcs.
Az örök készültség, a hosszú hajszán
hátamra vert erények elsikkasztották
a cselekvést, a nagyszerűt,
csak az enyémet.

A négydimenziós pokol és a
kétdimenziós mennyország között
futó ábránd a szándék,
veszendő látszat a valóság.

A világ játék és szerep,
s ki magáénak hitte gondját
menjen paprikajancsinak
mikor a díszletet lebontják;
játsszék cselekvőt,
ha igaznak lenni bűn,
tetetni kell az öncsalásig!
A sorfal áll rendíthetetlen,
elváltozik az ember arca,
emlékezetét elfelejti,
gondolatait elfalazza.

- Legjavam próbálom adni a kor-
nak,
az meg átad a személyre szóló ha-
lálnak.

Semmit így hát
nem vethetünk
egymás sze-
mére.

Hallom a lár-
más indulókat,
seregek készül-
nek rohamra
s szólítanak.

- Kít hívnak?!

Én már nem ismerek többé magam-
ra!

Ember kell, tudom, a világnak,
s egy vállal is könnyebbül a terhe,
de ezt már mondd az idegennek,
aki a nevemet viselte.

Nem adhatsz többet: bátran légy
önmagad !

(Elég székenre kér, hogy magadat
kihordod.)

- Mi történjék veled?

Az már nem a te gondod.

Megraktad a szerelvényt
szétszabdalt életeddél,

- s Judit vagy Júlia?

világ árvája megy majd el?

Leteszél ám te is

balsorsot, szerencsét,

s fölösleges batyud lesz:

erő, szándék, tehetség.

S ha végképp szétzilált is

közöny, kétség, ököl,

magold és összefoglal

a türelmes gödör.

Akárhogy hízelegnek,

akárhogy követelnek,

ne ítélezz felettük,

ne kérj tőlük kegyelmet!

(Páholyban vagy porban

az vagy ami belül.)

Ha sorfal áll mögötted,

ha szétszed a csapat;

bátran! de hogyha félsz,

hát félve légy önmagad !

Végezzék el magukban;

elvetnek, elfogadnak.

- Amit majd a halálnak,
többet nekik sem adhatsz.

Békés megyei hír

Mucsi Istvánné: Békés megyeiek Nyugat-Dunántúlon

Az MVGYSZ Békés megyei Szervezete 1994. április 28-tól négy napos kirándulást szervezett tagjainak Sopron környékére.

Reggel az indulásra mindenki jó kedvvel érkezett. A csomagok bepakolása után elindultunk a hosszú útra, hogy megismerjük az ország nyugati felét. Még alig értünk Szarvasra, mikor defektet kapott a busz. A vezető az egyik utas segítségével nagyon gyorsan kicserélte a kereket és már indultunk is tovább. Reméltük, hogy a négy nap alatt hasonló pech nem fog érni bennünket. Menet közben, Kecskeméten a buszból megnéztük a Cifra Palotát és a régi Zsinagógát. Útikalauzunk Fazekas Géza sorstársunk volt, aki az egész utazás alatt ismertette a táj szépségeit, felhívta figyelmünket a nevezetességekre. A Nagytemplom harangjátékát érdemes lett volna meghallgatni, de az idő rövidsége miatt erre nem volt lehetőség. Dunaföldváron megálltunk egy kis pihenőre, hogy megmozgassuk elgémberedett lábainkat.

Első célállomásunk Veszprém volt, ahol a kissé megkésített ebéd után egy gyors városnézésre került sor, majd felmentünk a várba. Séta után folytattuk utunkat. Útközben tudtuk meg, hogy Veszprémtől 15 km-re fekszik Herend, ahol a híres porcelánokat készítik.

A hosszú úton délutánra már eléggé elbágyadtunk, de útikalauzunk egy-egy érdekesebb táj, falu vagy város történetéről tájékoztatott bennünket. Szombathelyen keresztül, estefelé megérkeztünk Kőszegre, a szálláshelyünkre, amely egy tiszta levegőjű parkban volt. A vacsora és a kicsomagolás után szabad program következett. Néhányan bementek a városba sétálni, Mások inkább pihentek. Este a folyosón

hatalmas kártyacsatára került sor.

Másnap, pénteken Fertőrákos és Sopron volt az úticél. Fertőrákoson, a kőfejtőben tettünk egy felfedező túrát. A magaslatról csodálatos volt a kilátás a környékre, távcsővel még a Fertő tavat is láttuk. A nemlátóknak és a gyengénlátóknak társaik elmondták a látnivalókat, mely mindenkinek nagy élményt nyújtott. Igazi, színvonalas tájékoztatást kaptunk útikalauzunktól is.

Következő állomásunk Sopron volt, ahol először busszal körbejártuk a várost. A belvárosi séta után a tűztorony és a múzeumok megtekintésére került sor. A fiatalabbak egy hosszabb erdei sétára mentek a Lővérekbe. A Károly kilátóból egész Sopron panorámáját láthattuk. Nagyon szép táj a hatalmas fenyőkkel és a tölgyfákkal, igazi csendes kirándulóhely.

Visszafelé Kőszegre, Nagycenken megnéztük a Széchenyi kastélyt és a mauzóleumot. A kastélyban magnóról hallgattuk az ismertetést a termekről, a berendezésekről és a kiállított tárgyakról. Egy kicsit megismerhettük a család életútját is.

Ezen a napon elég tekintélyes túrát tettünk meg, hogy megismerjük hazánk észak-nyugati vidékét.

Vacsora után, útikalauzunk egy kis esti sétára invitált a Kőszegi várba, ahol a vár és a város történetével ismerkedhettünk meg. Este megbeszéltük a látottakat, kártyáztunk, daloltunk. Úgy gondolom, az ilyen alkalmak igazán hozzásegítenek bennünket ahhoz, hogy megismerjük egymást, s hogy barátokat szerezzünk.

Szombaton reggel hangos madárcsi-csergésre ébredtünk. Erre a napra is gazdag program jutott. Megnéztük a Jáki templomot, melynek építése 42 évig tartott. 1256-ban a győri püspök szentelte fel. A román stílusban épített templom bejáratí oszlopait meg is lehetett tapogatni. Na-

gyon részletes és tartalmas ismertetést kaptunk a helyi idegenvezetőtől, aki bent a templomban még latinul énekelt is nekünk.

Ezután Szombathelyre mentünk, ahol buszból megnéztük a várost, majd egy kis sétával egybekötve a Székesegyházat, a püspöki palotát és a romkertet szemléltük meg.

Délután a vasi falumúzeumot kerestük fel, ahol a XVIII–XIX. században épült falusi házak idetelepített másait láthattuk eredeti bútorokkal és berendezési tárgyakkal. Ezeknek a házaknak az egyik érdekessége, hogy mindegyik más szerkezetű, formájú és nemzetiségű. A helyi idegenvezetőtől tájékoztatást kaptunk arról, hogy hogyan is éltek egykoron a falusi emberek.

Ezen a napon még Velembe és Kőszegszerdahelyre is eljutottunk, ahol az újra működő vízimalom volt érdekes látnivaló.

Este a csoport a szálláshelyen, kinn az udvaron egy zenés nótaestet tartott. Mindenkinek elénekeltük kedvenc nótáját és táncoltunk. A társaság igazán jól érezte magát, hiszen egyben búcsúest is volt, mivel másnap reggel indultunk haza szeretett Békés megyénk felé.

Hazafelé Keszthelynek vettük az irányt. A Festetics kastély szépségéről és történetéről kaptunk tájékoztatást. Az idő rövidsége miatt nem tudtuk a kastélyt és környékét bejárni, de kívülről mégis láthattuk.

Késő délután érkeztünk szerencsésen haza. Egy kicsit nehéz szívvel szálltunk le a buszról, mert tudtuk, hogy másnaptól újra visszatérnek a szürke hétköznapiak. A négy nap alatt az is új ismereteket szerzett, aki esetleg régebben már járt ezen a környéken. Mindaz, amit láttunk és hallottunk egy életre megmarad emlékeinkben.

Budapest és Pest megyei hír

Kovács István (a Telefonkezelők Klubja elnöke) írása nyomán: Kelet-Magyarország is szép

Az MVGYOSZ Budapest és Pest megyei Szervezete Telefonkezelők Klubjának 1994. évi programjában szerepelt egy, két-három napra tervezett kirándulás, amely azt a célt szolgálta, hogy hazánk egy-egy szép táját megismerjük. Ennek megfelelően került sor április 8-10-e között arra a Kelet-magyarországi túrára, ahol megismerkedhettünk Debrecen, Máriapócs, Hajdúszoboszló és a Hortobágy nevezetességeivel.

Április 8-án reggel hét órakor indultunk Budapestről, az MVGYOSZ székháza elől. Hogy Kelet-Magyarország is szép, ezt most már tapasztalatból állíthatom. A külföldi turisták már felfedezték ezt a tájegységet, s rendszeresen látogatják. A hazai hírverés és reklámpropaganda kevésbé állítja a figyelem középpontjába a régiót. Kelet-Magyarország úgy vonult be az elmúlt évtizedek alatt a köztudatba, mint a „fekete vonatok” útvonala, a „sötétség, a munkanélküliség és a nyomor vidéke”. Hazánk ezer éves történelmében sokszor volt ez a vidék a túlélés színtere.

Veres Miklós klubtársunk vezetésével a három nap minden betervezett látnivalóját megtekintettük. Hol ragyogott a nap, hol szemerkélt az eső, de mindvégig kellemes volt az idő.

Füzesabony után tértünk rá arra az útra, amely a Tisza-tó után átszeli a Hortobágyot. Első pihenőhelyünk a híres Hortobágyi Csárda volt, ahol megtekintettük az épületet, ajándéktárgyakat vásároltunk és megismerkedtünk a nagy magyar pusztával. Furcsa meghatottság lett úrrá rajtunk: megfogott a pusztáé varázsa, éreztük leheletét, hallgattuk neszezését. Régi ko-

rok üzenetét, a betyárok, a bujdosók közelségét éreztük. Petőfi sorai kavarogtak bennünk: „Börtönéből szabadult sas lelkem, Ha a rónák végtelenjét látom.”

A városi tumultusból kiszabadult embereként, mintegy a SZABADSÁG különös, részegítő érzésével szálltunk vissza a buszra, hogy búcsút mondjunk a Hortobágnak egy időre.

Ebben a hangulatban érkeztünk meg a hazai reformáció fellegvárába, Debrecenbe. A cívisváros szép arcát mutatta: ragyogó napsütésben fürdött. Utazásunk fáradalmait az Elektrotechnikai Szakközépiskola kollégiumában pihentük ki kulturált körülmények között. Éhségünket a kollégium éttermében csillapítottuk, ahol a személyzet megkülönböztetett figyelemmel és kedvességgel szolgált ki bennünket. Varga Sándor, szakács a tájjellegű ételek ízeivel ismertette meg társaságunkat, amit ezúton is hálásan köszönünk.

A délutáni program keretében Debrecennel ismerkedtünk meg, helybeli idegenvezető közreműködésével. Az élményekben gazdag napot jó hangulatban zártuk.

Másnap, a bőséges reggeli után elindultunk kirándulásunk következő állomására, a világon szinte egyedülálló görögkatolikus búcsújáróhelyre: Máriapócsra. Utunk gyönyörűen gondozott, ápolt falvak között vezetett. A megmunkált kertek, a fólíasátrak gondos kezeket dicsértek. Kislétánál egy rövid időre elpártolt tőlünk a szerencse, mert pihenőt kellett beiktatnunk, ugyanis buszunk felmondta a szolgálatot. Kétségbeesett sofőrünk láttán a helybeliek segítségünkre siettek. A polgármester úr közbenjárásával egy idős szerelő mester mindenféle ellenszolgáltatás nélkül megjavította autóbuszunkat. Nem hiszem, hogy külön ecsetelnem kellene, mit is jelent ebben az elembertelenedett világban az ilyen és ehhez hasonló gesztus.

Kisütött a nap és sugaraitól a lelkünkben is melegebb lett.

A kora déli órákban megérkeztünk Máriapócsra, ahol dr. Bacsóka Pál helynök főtisztelendő úr, görögkatolikus főpap és a szerzetes nővérek fogadtak bennünket. Az amúgy is gazdag programnak kedves színfoltja volt az, amikor az egyház által fenntartott szeretet otthon egyik lakóját, Mária nénit is üdvözölhettük. Majd a II. János Pál pápa által a közelmúltban dóm rangjára emelt görögkatolikus templomba mentünk, ahol a tiszteletünkre celebrált keleti szertartású misén vettünk részt.

Ebédet, ami akár a helyi ízek bemutatója is lehetett volna, a kedves szerzetes nővérek éttermében kaptunk. A második nap programja kegytárgyak vásárlásával fejeződött be. Ezután visszaindultunk Debrecenbe, s útközben az átélt élmények élénken foglalkoztattak mindannyiunkat. Az aznap esti vacsora külön említést érdemel, mivel helyi specialitás: debreceni töltöttkáposzta volt. Ez az este egyben búcsú is volt Kelet-Magyarország fővárosától, Debrecentől.

Másnap Hajdúszoboszló felé vettük az irányt. Délelőtt érkeztünk meg szemerkélő esőben. A langyos esőillat keveredett a gyógyvizek kénes kigőzölgésével, amiben néhány sorstársunk hamarosan nyakig is merült felüdülést keresve. Az idő azonban könnyörtelenül múlt, s így fájó szívvel továbbindultunk a nagy magyar pusztába.

Az ebédet már a Hortobágyi Csárdában fogyasztottuk el, amelyhez a megérkezett gólyák szerelmes kelepelése szolgáltatta a háttérzenét. Annyira testközelben volt a természet, hogy szinte egygé váltunk vele. Megszelídültünk, meghatódtunk és jobbá váltunk, megtisztultunk ettől a közelségtől. Olyan szép ez a föld és olyan gyönyörű ez az ország, ne pusztítsuk el, ne tegyük tönkre! A természet gyermekei vagyunk mindannyian, nem élhetünk függetlenül

tőle, amit a mindennapokban olyan gyakran elfelejtünk.

Ily magasztos gondolatok közepette, április 10-én a kora esti órákban ér-

keztünk haza Budapestre. Úgy érzem, – s bízom benne, hogy a résztvevők mindegyike – gazdagabb lettem ettől a három naptól, aminek emléke még sokáig élni fog bennem.

Ezúton is köszönet mindazoknak, akik ezt elősegítették, s nem utolsósorban Veres Miklósnak és feleségének, Valikának, akik ezt a kirándulást megszervezték és vezették.

Hajdú-Bihar megyei hír

Szonda Klára: Anyák napján

Ebben az évben korábban tartottuk meg az Anyák napi ünnepséget a programok zsúfoltsága miatt.

Április 28-án, délután negyed háromkor gyűltünk össze intézetünk ebédlőjében e kedves ünnepségre. A bevezetőt Illyés Ildikó nővérke mondta el. Üdvözölte az anyákat, a nagymamákat és a dédmamákat, majd felolvasott egy anyák napi verset. Utána Matild nővér következett egy májust köszöntő verssel. Ezután, mint már nagyon sokszor, a Kettessy Aladár iskola növendékei adtak szép és megható műsort intézetünk lakóinak. A műsor alatt bizony nagyon sokan könnyeztünk, mert ha beletekintünk a szívünkbe, bizony mindannyiunknak van könnyes emlékeznivalója ennek a megható, szívet indító ünnepnek az alkalmából. Befejezésként az intézet kedves dolgozói fasírttal és desszerttel vendégeltek meg bennünket. Köszönjük szépen kedves törődésüket és figyelmességüket!

Még sokáig fülünkbe csengett az iskolás gyerekek vidám „a viszontlátásra” köszöntése, amikor Széles Andrásné tanárnő vezetésével kivonultak az ebédlőből.

Somogy megyei hírek

Hosszú János írása

1994. április 9-én, szombaton egy kedves meghívásnak tettünk eleget. Farkas Csabi hetesi sorstársunkat huszadik születésnapján köszöntöttük. A köszöntők között volt a Somogy megyei szervezet elnöke, Csik Lajos és Juhász Imre, vak költő és a kaposvári ifjúsági csoport tagjai. Lajos bácsi átadta Csabinak „A Család Éve” pályázaton nyert 10 ezer forintot, mi pedig egy kellemes műsort adtunk a tiszteletére. A család olyan sok szeretettel várt minket, hogy a készített ételek sokasága egy kisebb lakodalmat is kiszolgált volna. Emellett a kaposvári Katolikus Gimnázium által felajánlott sütemények tették még változatosabbá a felkínált édességeket. A délután meleg hangulatban telt el, sokat beszélgettünk, játszottunk, énekeltünk, a végén pedig már táncrea is perdültünk.

Ifjúsági csoportunk 3 éve működik, egyre gyakrabban van lehetőség az összejövelekre, amelyek nélkülözhetetlenek számunkra. Ezúton szeretnénk megköszönni Csabiéknak, hogy ennek a rendezvénynek boldogan adtak otthont.

Csik Lajos írása nyomán: Rendezvénysorozat látássérült családok részére

Az MVGYOSZ Somogy megyei Szervezete három pályázatot nyújtott be a Somogy megyei Önkormányzathoz az „1994. – A Család Éve” alkalmából.

Az első pályázat: Farkas Csaba vak fiatal huszadik születésnapján köszöntése hetesi lakásán kultúrműsorral egybekötve. Erről Hosszú János írásában olvashatnak.

A második pályázat: Kiskorú látássérült gyermekeket nevelő szülők vezetőségválasztó szülői értekezlete, valamint beszél-

getés nevelési gondokról. Ezt követően pedig egy műveltségi vetélkedő kerülne megrendezésre a Látássérült Ifjúsági Csoport részére „Jó játék a szójáték” címmel.

A harmadik pályázat: A felnőtt látássérült családok találkozója 1994. június 18-án Kaposvárott, a városi művelődési központban.

Mindhárom pályázatunkat a megyei közgyűlés elfogadta és megvalósításukra 50 ezer forintot utaltatott adományszámlánkra.

Tudósítás a második rendezvényről

Az MVGYOSZ Somogy megyei Szervezete Kaposvárott, a Nagy Boldogasszony Katolikus Gimnáziumban 1994. április 23-án délelőtt fél tíz órai kezdettel kiskorú látássérült gyermekeket nevelő szülők részére ünnepi vezetőségválasztó szülői értekezletet tartott (10 éve alakult meg a szülői munkaközösség).

Az értekezletet megyei szervezetünk elnöke nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. Szólt „A Család Éve” rendezvényekről, majd arról beszélt, hogy a munkaközösség az elmúlt 10 évben nagyon szép eredményeket ért el, de azért gondok is akadtak.

Ezután a szülői munkaközösség elnöke, Bognár Ferencné tanárnő beszélt a közösség munkájáról. Szólt az elmúlt 10 év eseményeiről, a családlátogatások fontosságáról. A gyermekek tanulásához szükséges segédeszközök beszerzése érdekében pályázatot adtak be, amelyet el is nyertek. Gondok is akadtak, különösen a továbbtanulásban kellett segíteni. Végezetül minden segítséget megígért az új vezetőségnek.

A beszámoló után a szülőkkel való beszélgetés következett a nevelés problémáiról. Szó esett az iskolai gondokról és a továbbtanulás nehézségeiről. Forró József, a megyei szervezet titkára minden segítséget igyekszik megadni, de hangsúlyozta, hogy kevés a lehetőségük.

Következett a választás. A szülői mun-

kaközösség új vezetője Bencsik Mihályné, látó gyógytornász lett. Tagjai: Hosszú Jánosné óvodai dolgozó és Bognár Ferencné tanárnő.

Rövid szünet után, 11 órakor megkezdődött a Látássérült Ifjúsági Csoport műveltségi vetélkedője „Jó játék a szójáték” címmel. Három csapat indult 3-3 fővel. A kérdéseket Csik Lajos, az MVGYOSZ Somogy megyei Szervezetének elnöke állította össze az irodalom, az „Óda a fényhez” c. antológia, a történelem és a közlekedés témaköreiből. Szerepeltek még találós kérdések és játék a szavakkal. A játék két óra hosszat tartott, amelyen mindenki jól szórakozott. A vetélkedő után egy kis süteményt és üdítőitalt fogyaszthattak a jelenlévők.

Jó volt együtt játszani az ifjúsággal és reméljük, hogy jövőre is megrendezhetjük a találkozót.

Tolna megyei hírek

Piczek Jenőné: Bonyhád is van már hangoskönyvtár

Településünk, Bonyhád 15 ezer lakosú kisváros Tolna megye déli részén. A kedves olvasó talán a két nagyobb üzemünk, a zománcedény- és a cipőgyár termékeit bizonyára ismeri.

Megyénkben ezidáig Szekszárdon, Dombóvárott, Pakson, Tamásiban volt már hangoskönyvtár, amely most Bonyhád is megvalósult. Az MVGYOSZ Tolna Megyei Szervezetének Bonyhádi Baráti Köre három évvel ezelőtt alakult meg. E kör vezetőjeként nagyon megtisztelő feladatot kaptam: próbáljuk meg életünket kicsit könnyebbé, eseménydúsabbá tenni jól sikerült összejövetelek, programok szervezésével. Az eltelt idő alatt sok helyen megfordultam, hogy segítséget kérjek. Gyakran tapasztalhattam őszinte jó szán-

déket, de a közömbösséget is. Nehezen indulunk, de ma már elmondhatjuk, hogy tudnak rólunk és gondolnak ránk.

Egyre több segítséget kapunk, s így került sor arra is, hogy a városi könyvtár igazgatónöje felajánlotta intézményük segítségét a hangoskönyvtár megszervezésére.

Április 11-én, a költészet napján találkoztunk a baráti kör tagjaival a városi könyvtárban. Sokan eljöttek tagtársaink közül is. E napon látássérült szerzők műveiből is elhangzott két vers. A műsort a megyei szervezet kulturális együttese adta, akik már többször szerepeltek összejöveteinkben.

Először Csokonai Vitéz Gizella: A kis Korodi Évike című verse hangzott el. Ezután az itáliai zeneszerző, Vivaldi életéből kaptunk rövid ízelítőt. Természetesen meghallgattuk egyik legszebb szerzeményének, a Négy Évszak c. műnek a háromtétel részletét, a Tavasz-t. Úgy hiszem, hogy ennél aktuálisabb és szebb zenét nem is hallgathattunk volna. A kis ünnepség Juhász Imre: Fénylő biztatások c. versével fejeződött be.

Kisebb csoportokban megtekintettük a zeneműtárat. Mindenkinek tetszett ez a barátságos szoba, ahol egyszerre 16 ember hallgathatja a neki tetsző zenét vagy prózát fülhallgatón keresztül. Természetesen a zeneműtár kazettakészletéből is díjtalanul kölcsönözhetünk. Reméljük, hogy tagtársaink rendszeresen igénybe veszik a könyvtár ezen új szolgáltatását.

A bonyhádi Máltai Szeretet Szolgálattal is jó a kapcsolatunk. Már második alkalommal fejezhettük be úgy a találkozónkat, hogy kiosztásra kerültek adományaik. Így nemcsak a versek, a szép zene hallgatásával lettünk gazdagabbak, hanem azzal a ruhaneművel, élelmiszerrel és Béres-csep-

pel is, amit hazavihettünk. Mind a Máltai Szeretet Szolgálat, mind pedig a városi könyvtár segítségét hálásan köszönjük.

Tarnócy László: Jótékonysági est Pakson

„Azokért, akik nem ilyen szerencsések...”

Nem mindennapi kulturális rendezvénynek adott otthont a városháza április 18-án 19 órai kezdettel. Külföldi vendégművészek közreműködésével rangos komolyzenei koncert került megrendezésre a paksi Hit Gyülekezete szervezésében. A rendezvényt Vincze Zoltán, a Vállalkozók Pártja országgyűlési képviselőjelöltje nyitotta meg. A fellépő berlini Cross Continental Mission művészeinek műsora mellett a helyi zeneiskola tanára, Lehócz Józsefné, valamint tanítványai gitár és fuvolajátéka színesítette az est programját.

Az európai koncertkörúton szereplő német vendégművészek Belgrádból érkeztek városunkba. Ott április 17-én 2500 néző előtt játszottak nagy sikerrel. Paksi műsorukban az orosz származású „zongoraprofesszor”, Emim Mamedov virtuóz előadásában hallható Liszt: X. Magyar rapszódia aratta a legnagyobb sikert. Az alkalom, aminek köszönhetően ezen a hideg, szeles hétfő estén az érdeklődők megtöltötték az önkormányzat dísztermét, mégis több volt öncélú szórakozásnál. Az est bevételével (több mint 40 ezer forinttal) ugyanis a fellépő művészek és a paksi Hit Gyülekezete a Vakok és Gyengénlátók Paksi Baráti Körét kívánták támogatni.

„Adjunk azoknak, akik nem ilyen szerencsések, mint mi, akik látunk” – hangzott a rendezvény zárszava. A jótékonysági koncerten a város több vezető személyisége mellett részt vett az MGYOSZ Tolna megyei Szervezetének titkára is. Az est befejezéseként a művészeket és a hallgatóságot állófogadásra invitálta a házigazda gyülekezet.

TOTÓ

II. forduló

A válaszok beküldésének határideje: 1994. július 15. Jó szórakozást! (a szerkesztőség)

1. *Ki lesz az első független magyar kormány miniszterelnöke?*

Szemere Bertalan (1), Deák Ferenc (2), gróf Batthyány Lajos (x)

2. *Melyik tárcát kapta ebben a kormányban Kossuth Lajos?*

pénzügyi (1), oktatásügy (2), iparügy (x)

3. *Mikor szentesíti V. Ferdinánd uralkodó az úgynevezett „Reformtörvényeket”?*

1848. április 10. (1), 1848. április 11. (2), 1848. április 12. (x)

4. *Mennyi újonc kiállítását követeli az udvar a magyar kormánytól az olasz szabadságharc ellen?*

40 ezer (1), 60 ezer (2), 30 ezer (x)

5. *Mikor mondja el Kossuth híres beszédét, amelyben 200 ezer újoncot kér a haza védelmére?*

1848. július 9. (1), 1848. július 10. (2), 1848. július 11. (x)

6. *Mikor lesz Kossuth a megalakult Honvédelmi Bizottmány elnöke?*

1848. szeptember (1), 1848. október (2), 1848. november (x)

7. *Hová teszi át a kormány székhelyét a császári hadak invázi-*

ója elől?

Buda (1), Debrecen (2), Szeged (x)

8. *Hol verik meg a magyar hadak Jellasics horvát bánt?*

Komárom (1), Székesfehérvár (2), Pákozd (x)

9. *Milyen tisztséggel ruházta fel az országgyűlés Kossuthot 1849. tavaszán?*

az ország kormányzója (1), az ország elnöke (2), az ország miniszterelnöke (x)

10. *Kire ruházta Kossuth a legfőbb polgári és katonai hatalmat 1849. augusztus 11-én?*

Széchenyi Istvánra (1), Görgey Artúrra (2), Deák Ferencre (x)

11. *Hol teszi le a magyar sereg a fegyvert az oroszok előtt?*

Arad (1), Szeged (2), Világos (x)

12. *Melyik országba megy emigrációba Kossuth Lajos a szabadságharc bukását követően?*

Törökország (1), Bulgária (2), Anglia (x)

13. *Mikor látja vendégül Kossuthot az Egyesült Államok?*

1850-ben (1), 1851-ben (2), 1852-ben (x)

13+1. *Mikor írja meg Kossuth Lajos hírhedt és megrázó Cassandra levelét?*

1867. május 20. (1), 1867. május 22. (2), 1867. május 21. (x)

Az őshüllők titkaiból

A felkelő Nap tűzgolyóként gördült egyre feljebb a zeniten. Első sugarai a harmatos leveleken sziporkáztak, amikor morajlás, morgás hallatszott és dübörgő csobbanások rázták meg a mocsaras vidéket. A láp szélén magas, lombos fák nőttek: azokat vette célba két óriás. Lomhán cammogtak négy oszlop-lábukon, vastag farkuk hosszan kígyózott utánuk. A fákhöz érve, hosszú nyakukat nyújtogatva szaggatták a leveleket – kis fejük szinte eltűnt az ágak között. A békés hajnalban csak lusta nyögéscselésük és gally ropogás hallatszott. Jól felismerhető volt a derengésben a Brontosaurus-pár. Órákon keresztül őrlték ceruzaszerű fogaikkal a lombokat.

A távolabbi domb felől a mély nyögéseket rövidebb-hosszabb vinnyogó hangok tarkították: a népes Maiasaura család ébredezett. A domb talaja sok-sok két méter átmérőjű fészket rejtett. Minden fészkaljban 25 kókuszdiónyi tojásban mocorgott az új élet. Némelyik fészkek szélén, a rövidebb mellső lábakra támaszkodva, a nagy kacsacsőrű anya előemésztett növényekkel kikelt fiókat táplált.

Távolabb, a bozótból kis sima fejecske bukkant elő. Az apró szemek álmosan pislogtak a Nap felé. Kisebb, mennydörgésszerű ásítás után egy dobbanás, majd még egy és előkerült az apró fej két tonnás folytatása. Az állat gerincén óriási pikkelyek meredtek a melengető napsu-

garak felé. Négy cövek-lábát keményen megvetve még egy-két percig szunyókálni látszott a sűtkérező Stegosaurus. Fújtatás, dobogás hallatszott a bozótból. A pikkelyes lomhán cammogott odébb, unottan vonszolva méteres tüskékkel díszített farkát. A kis cserje, amely eltakarta az új jövevényt, reccsenve szakadt ki a földből és repült a tovatűnő páncélos után. Két tülk meredt elő, s ahogy elült a por és kavicspergés, előtűnt a galléros hatalmas koponyája, amelyet oldalra álló két hosszú és az orrán egy rövidebb szarv tett félelmetessé. A széles pofa a száj felé egyre keskenyedett és erős csőrben végződött. A vastos, néglábú Triceratops és a bozótból előmerészkedő két kicsinye rögtön nekiláttak a cserjék leveleinek. Jóízű ropogtatás és csámcsogás töltötte be a csalitot. Úgy tűnt, hogy a pompás dőzsölés és semmittevés kora volna ez.

Ekkor a domb mögött hatalmas üvöltés hangzott fel, majd egy másik ordítás válaszul: a homokban egy erős hím Pachycephalosaurus rontott fejjel egy másiknak. Háromujjú, karomban végződő hátsó lábukon táncolva kerülgették az ellenfelek egymást, hosszú farkukkal dörrenésszerűen csapkodva a földet. Rövid, karmos ujjú mellső végtagjuk ritmusosan kalimpált és a levegőt markolta dühödten. Bömbölésüktől döbbenten állt a csorda többi tagja és várakozott, hogy melyik csattogó koponya kerül ki győztes vezéréként. A bá-

mészködást a sorokból innen-onnan felhangzó halálordítás és kapkodó menekülés zavarta meg: egy Tyrannosaurus rontott a figyelmetlen állatokra. Néhány perc alatt iszonyú pusztítást végzett, több állatot megsebesítve hatalmas tépőfogaival. A talaj döngött a két karmos láb alatt, az izmos farok félelmet keltően csapkodott. A csökevényes mellső lábak még ijesztőbbé tették a fölöttük tornyosodó széles pofát a húsz centis sárkányfogakkal. A ragadozó oldalt ülő szemében ravasz gonoszság villogott. Véres pofáján elégedettség látszott, amint végignézett a fejvesztetten menekülő csorda hiányos sorain. A rusnya óriás körül hörgő, sebült állatok feküdtek – letépett húscsapatok mindenütt. A lenyugvó Nap halványágába egy távoli vulkán fénye villant: őserők harcának kora volt ez föld alatt és föld felett.

Ezt az ősi hangulatot próbálja megidézni Kokoro modelleket bemutatva a Természettudományi Múzeum. Hangok és gépi mozgás vezeti a nézelődő képzeletét az acélváz, szilikon és műanyagból át az ősi világba.

Sok munka, kutatás hozta a mai eredményeket a XIX. század közepétől. A „Dinosauria” szót R. Owen, angol tudós vezette be a nagyméretű őshüllő maradvány összesítő nevéként.

A dinoszauruszok mintegy 232 millió évvel ezelőtt jelentek meg – ők voltak a triász, jura és kréta időszak szárazföldjeinek legjellegzetesebb gerincei. Hatvanöt millió évvel ezelőtti kihalásuk mérföldkő: a földtörténeti középkor végét és egyben az újkor kezdetét jelzi. Valamennyi kontinensen, beleértve az Antarktisz is,

találtak maradványokat. A mai Magyarországon területén a Mecsek hegységből ismerünk dinoszauruszoktól származó maradványokat – sajnos, csak lábnyomokat. A mecseki dinoszauruszt Komlosaurusz Carbonis-nak nevezték el. Sok leletre bukkantak Erdély területén, melyek tudományos feldolgozása báró Nopcsa Ferenc (1877–1933), az európai hírnévű őshüllő kutató nevéhez fűződik.

A paleontológusok munkáját ma számítógép is segíti, így tudják az állatok csontozatán kívül még a mozgásukat is élethűen bemutatni.

Brontosaurus: vagy Apatosaurus 21 méter hosszú, 33 tonna lehetett. A négy lábon járó, hosszú nyakú és farkú dinoszauruszok a Sauropodák. Valamennyi növényevő. Maradványaik hat kontinensen jura és kréta korú kőzetekből kerültek elő.

Maiasaura: nevének jelentése „jó anya-gyík”. A Hadrosauritákhoz, azaz „kacsacsőrű” dinoszauruszokhoz tartozik. A csapatokban élő Maiasaura kb. 9 méter hosszú lehetett. Fészekrakási és ivadék gondozási szokásai hasonlatosak a mai, csoportokban élő, fészeklakó madarak társas életéhez.

Stegosaurus: Észak-Amerika felső jurájának jellegzetes dinoszaurusza. Először arra gondoltak a kutatók, hogy a különös taréjok az állat gerincét védhették, de a csonttaréj bőrét sűrűn átjáró véresek hőszabályozásra engednek következtetni. A Stegosaurus nem tartozott a fürge, intelligens dinoszauruszok közé, hiszen a két tonnás testhez csak 60 grammos agy tartozott.

az ember szinte újra felfedezte a halált. A kutatók közül dr. Moody, amerikai orvos könyve tűnt ki (Élet a halál után). A haldoklók élménybeszámolóit gyűjtötte össze, köztük olyanokét, akik klinikailag már halottnak számítottak, de szerencsére vissza lehetett őket hozni a földi életbe. Megrázó azoknak az élményeknek a hasonlósága, amelyeket ezek a személyek az élet és a halál közti időszakban éltek meg. A halál felé közeledve szinte mindegyikük ugyanazokat az állomásokat járta be. Először egy újfajta állapotba kerültek: saját testükön kívül találták magukat. Látták önmagukat az ágyon, vagy a baleset színhelyén. Látták a körülállók segédkezését, hallották szavaikat. Majd egy ragyogó fényt pillantottak meg és egy szeretetteljes lény közelségét érezték, s lepergett előttük az egész életük. Időérzékelésük és tudásuk kiteljesedett, úgy érezték, megértették a valódi összefüggéseket. Mindezek értékes és figyelemre méltó eredmények, de csupán élménybeszámolók és összefoglalások. A halál folyamatára azonban nem ad magyarázatot. A „Hogy élünk a halál után?” c. könyv továbblép, mert feleletet keres arra, hogy miként lehetséges a halál után tovább élni. Azokat a magyarázatokat kapja meg az olvasó, amelyek eddig elmaradtak a halálról szóló könyvekben. Érthetően foglal össze valamennyi olyan folyamatot, amely a halállal összefügg. A halál is egy megszabott, természetes jelenség és megismerhető törvények szerint megy végbe. Richard Steinpach meggyőző érvekkel vizsgálja „Hogyan élünk a halál után?”. Kutatásait alátámasztja más tudományágak legújabb eredményeivel is,

amely szerint a halál csupán a földi test levételét jelenti. Ez az ismeret kaput nyithat életünk teljességéhez és feleletet adhat létünk értelmére is.

Különös jelentőséget kap, hogy a túlvilágon egy teljesen más jellegű tudás számít. Csak amit átélünk, belsőleg átérzünk, ami szellemünket így megindítja, az hat ránk, s azt tudjuk magunkkal vinni. A földi élet tehát átmenet egy tágabb túlvilági életbe. A halál nem jelenti a véget. Az élményszerzés sokrétűsége az, ami a földi életet oly fontossá teszi.

A könyv elolvasása után egy tudatosabb élet felé vezető útra léphetünk. Addig, amíg saját emberi szellemünk jellegét nem ismerjük, érzéketlenül járunk-kelünk, semmit sem tudva saját erőnk és a Teremtés erőivel való együttműködéséről. Bár fizikailag élünk ugyan, de szellemünk halott. Csak, ha felismertük, hogy létünk belefoglalódik a Teremtés működésébe, kezdünk mi is, szemmel láthatóan élni.

A kötet, amely a „Gral-üzenet” első hazai hírhozója, minden olyan embernek ajánlott olvasmány, akit érdekel a saját sorsa. A szerző nem kívánja mindenáron meggyőzni az olvasót, inkább a legújabb vizsgálatok és kutatások eredményeit igyekszik alátámasztani. Nem csoportokhoz és vallásokhoz kötődik, hanem az emberhez, mint személyiséghez szól. A könyv rengeteg információval és újdonsággal szolgál. A kíváncsi olvasók nem fogják unottan letenni ezt az olvasmányt. A könyv magyarországi forgalmazója a TALENTUM Kft.

Juhász Imre

Válasz Kovács István „Siker volt?” c. vitaindító cikkére – ? nélkül

Igen. Nyugodt lelkiismerettel, ? nélkül leírhatjuk és elmondhatjuk, hogy siker volt az „Óda a fényhez” c. antológia. Pontosabban nem is csak sikerről beszélhetünk, hiszen az antológia egy egész sikersorozat szülötte. Ebben a sikersorozatban első helyen kell említenünk szövetségünk erőfeszítéseit, – köszönet érte –, melyek előteremtették az antológia kiadásához szükséges anyagi eszközöket. Siker volt Körmendi Lajos áldozatos munkája, mellyel ellenszolgáltatás nélkül elvégezte az antológia szerkesztését. Siker volt dr. Baranyiné Miks Mária önzetlen munkája, mellyel az anyag összegyűjtését végezte. Siker volt, hogy a kötetben szereplő írók és költők szívesen, honorárium nélkül adták írásaikat. Siker volt a nyomda vezetőinek jóindulata, hogy „non profit” alapon készítették el az antológiát. Siker volt a Laki-telek Alapítvány szerény anyagi hozzájárulása a kiadáshoz. A fentiekén kívül siker volt a nem említett neves és névtelen segítők közreműködése.

Egy ilyen sikersorozat eredményeként született meg az antológia, amelyet 1992. október 17-én bensőséges ünnepség keretében, az MVGYOSZ nagytermében Kövesdi Zsuzsának, a Magyar Rádió munkatársának műsorvezetésével Erhartné dr. Molnár Katalin mutatott be a nagyszámú érdeklődő közönségnek. Szép volt az az októberi szombat délután. Az „Óda” fénye beragyogta a termet. Döbbszenten ültünk a fényben, valami kegyetlen, torokszorító érzéssel – az arcokon öröm, a szemekben könny csillogott. A fényt fokozta Döbren-
te Kornél költő méltatása, majd a közreműködő színművészek előadása, akik több

mint két tucat verset mutattak be az antológiából.

Kövesdi Zsuzsa az ünnepségről felvételt készített, s később a Magyar Rádió egy esti műsorában ezt a „fényt” sugározta csaknem egy órán át, hírül adva országnak - világnak, hogy elkészült a világ első olyan antológiája, amelyet vak emberek írásai-
ból válogattak össze.

Lehetne sorolni tovább azokat a momentumokat, amelyek az antológia sikerét jelentik. Ezek közé tartozik Kovács úr az Ön vitaindító cikke is, amelyből szinte árad a féltés, az aggodás, az, hogy vajon ez az antológia megkapja-e az irodalomban az őt megillető helyet, hogy nem csak leltári szám, porosodó raktárkészlet lesz-e.

Nem lesz az Kovács úr! Én hiszek benne, ugyanúgy mint ahogy hiszek a szavak emberformáló erejében és ugyanezt elmondhatom mindenkiről az antológia szerzői közül. Ha nem így lenne, akkor kár lenne egyetlen sort is leírnunk.

A könyv értéke pénzben nem fejezhető ki, sikerét matematikai képletek alapján pontosan kidolgozott tételekkel nem lehet lemérni. A könyv sikerét az határozza meg, hogy mit ad az olvasónak. A könyveknek megvan a maguk sorsa. Vannak, amelyek alig párszáz példányban jelennek meg, mégis igazi sikernek nevezhetőek, bár alig fogy belőlük. Más könyvek több tízezer, sőt százezer példányban megjelennek és el is fognak. Ezeket a könyveket sikerkönyveknek nevezik ugyan, pedig egyik-másik esetében az lenne az igazi siker, ha a nyomdából egyenesen a zúzdába szállítanák őket.

Az antológiát, melyért Ön aggodik Ko-

vács úr, én nem félttem ettől a sorstól. Ez az antológia több mint könyv, az emberi erény kifogyhatatlan tárháza: fénysugár, néha csak gyertyaláng, máskor óriás üstökös csóva, kiáltás a mélységből. Ez a könyv utat mutat, kísér, kézen fog, vezet, biztat, reményt kelt. Az ilyen könyv sorsa nem lehet más, mint a kérdőjel nélküli siker.

Én bízom abban, hogy Kovács úr aggodalmának olyan téves információ az alapja, mint a vitaindító cikkében említett Rózsa Dezső féle csapat, ami nincs és említést sem tesz dr. Baranyiné Miks Mária való-

ban lelkes csapatáról, ami van. Arról is megnyugtatom Kovács úr, hogy Zalában és Somogyban is tudnak az antológiáról.

A könyv csak a fényben él. Nem lehet raktári holmi, ott elpusztul. Ha Önnek van igaza Kovács úr, akkor miért nem hívnak bennünket az illetékesek. Bennünket, akik irtuk: tudunk segíteni. A könyvet láttatni kell. Ki kell hozni a raktárból. Ha így lesz, akkor hamarosan kérdőjel nélkül írhatja le Kovács úr: siker volt. ● ● ●

Bartha Zsuzsanna

Életformája az őszinteség és a hitelesség

A kispesti Wekerle telepen egy családi házban angol órát hallgatok. A diák, egy felnőtt férfi felsőfokú nyelvvizsgára készül. A tanárnő leckét ellenőriz, majd angolul beszélgetnek. A nyelvórák szokásos rendje szerint zajlik minden. Valami azonban mégis rendhagyó: Tóthné dr. Udvardi Katalin, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Idegennyelvi Lektorátusának adjunktusa nem lát.

A sors váratlan kihívása

A csodálatos és boldog gyermekkor sok mindent megad számára: harmóniát, szépséget, szeretetet. Tizenegy éves korában kezd angolul tanulni, ami a hatvanas évek közepén nem számít általánosnak. Hamar rádöbben, a nyelvtanulás az, ami a legfőbb örömforrás számára. Egy életre meghatározó a Madách Gimnázium, ahol továbbra is fontos szerepet játszik életében az angol nyelv.

14–15 éves, amikor kiderül, mindkét szeme glaukómás. Azt, hogy ez nem egy átlagos szembetegség, s hogy ezzel bizo-

nyos szabályok betartása mellett kell élni, sajnos senki nem mondja el időben a családnak. Még látóként érettségizik, de már térlátás kiesése van. Sikeresen felvételizik az ELTE Bölcsészettudományi Karának angol-történelem szakára.

Első éves egyetemista, amikor látásának lassú romlása odavezet, hogy eltűnnek a betűk. Mindenki számára tragikus élmény lett volna, neki különösen: bölcsészhallgató, akinek az olvasás lételeme. Egy-egy vizsgaidőszakban nyolcezer oldalnyi az elolvasandó anyag! Felvetődik a sorsdöntő kérdés: akklimatizálódik-e a megváltozott helyzethez, avagy abbahagyja tanulmányait.

Ekkor közbelép a szülői szeretet. Az édesapa önzetlen odaadással vállalja történelemből a tengernyi olvasnivaló magnóra történő felolvasását.

Az angol azonban nehezebb ügy. Szerencséjére, segítenek a csoporttársak. Karjukat nyújtják, a szó szimbolikus és valóságos értelmében egyaránt. A három-négy fős diákcsoport együtt készül angol nyelvészetből és irodalomból. Társai az átlagosnál nagyobb nyelvtudásából profitálnak, míg cserébe kapja „szemüket”.

Vakságát a környezet természetes módon reagálja le, mivel emberi magatartása

és tanulmányi teljesítménye semmit sem változik. Emlékezőképessége pedig csodálatra készíti tanárait és társait. Mindez annak az „edzésnek” az eredménye, amit a nem látó embereknek nap mint nap végezniük kell. A süséghelyzetben lévő agy viselkedik így, hogy az ismeretek és a tudás birtokosaivá válhassanak a vak emberek is.

Egyetem után

Az állandó bizonyítási helyzetben lévő ember csodákra képes: kitüntetéses oklevéllel végez 1981-ben. Az egyetemi oktatók közül sokan úgy gondolják, felkészültsége alkalmassá teszi arra, hogy köztük maradjon.

Az egyetem audiovizuális központjában kezdi tanári pályafutását. Egy évvel később jelentkezik az általános és alkalmazott nyelvészeti szakra, s 1985-ben ezen a szakterületen szerez doktorátust. Majd bővül a kör, és az Arany János Nyelviskolán is tanfolyamokat vállal a felnőttoktatás keretében.

A véletlenek csodás összjátéka folytán itt ismerkedik meg látó férjével. Az ismeretségből 1983-ban házasság lesz.

Családi események

Felelősséggel készül az anyaságra. Kikéri a genetikus szakvéleményét. A sors pedig kegyes: 1985-ben megszületik a kisfia, két évvel később a kislánya. Mindkét gyermek egészséges.

Hatalmas élményként éli meg a szülést és a gyermekek szoptatását. Azt, amikor teljes testi mivoltukban érezheti és magának tudhatja őket. Tökéletes pontossággal leírja külsőleg és belsőleg mindkettőt. Nagyon mély lelki kapcsolatot sikerült kiépítenie gyermekeivel, kiknek számára édesanyjuk vaksága „csak” annyit jelent, hogy bizonyos dolgokat másképpen érzékel a világból.

Útravalóként két nagy kincset kapnak tőle gyermekei: az emberek iránti empátia és tolerancia képességét. Szeretet és megértés hatja át családi életüket. Szabadidejükben sokat utaznak: tavaly egy európai körutazást tettek.

A szakmai karrier további állomásai

A szülési szabadság letelte után visszatér az egyetemre, most már az idegnyelvi lektorátusra. Olyan fiatalokat taníthat itt, akik tökéletesen tisztában vannak azzal, hogy a mai világban diplomájuk semmit sem ér magas szintű angol nyelvtudás nélkül.

Az egyetem mellett magánórákat ad, tanfolyamokat tart. Komolyan veszi hivatását és hallgatóit. Diákjai és kollégái szeretik, becsülik.

Alapossága, tudása és lelkiismeretes felkészülése tiszteletet parancsoló. Ez év tavaszán a Világbank finanszírozásában elnyer egy pályázatot. Skóciába, Glasgowba utazik (University of Strath Clyde). Az út célja a skót oktatásügy tanulmányozása. A háromhetes program lehetőséget kínál a skót általános-, közép- és felsőoktatási, valamint a felvételi rendszer, a tanárképzés helyzetének megismerésére.

Az elméleti és a gyakorlati tapasztalatok alapját képezhetik egy későbbi tudományos munkának. Skócia szelleme oly annyira áthatja lelkét, hogy az őszi tanrendbe ezzel a címmel speciális kollégiumot tervez.

Hogy mi a titka? Talán az az életfelfogás, amivel azt vallja, hogy az embernek mindig meg kell őriznie önmagát, nem szabad pózolni. Az őszinteséget a megfelelő komolysággal kell párosítani, s akkor hitelessé válik az ember.

Tóthné dr. Udvardi Katalin élete önmagáért beszél. Szakmai tudása emberségével párosulva mindazoknak bizonyítékul szolgálhat, akiknek hihetetlen volt ezidáig, hogy így is lehet... ● ● ●

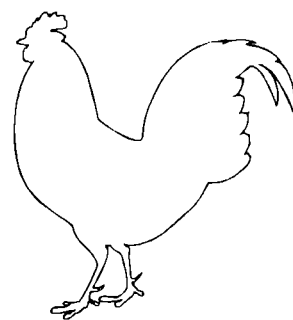
Hirdetések

- ☞ 24 éves, 176 cm magas, vak budapesti fiatalember házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő, családszerető, gyengénlátó lánnyal. Pont, vagy síkírású leveleket a szerkesztőség címére kérem „Összetartozás” jeligére.
- ☞ 30 éves, 177 cm magas, fekete hajú, barna szemű erősen csökkentlátó fiú vagyok. Keresem azt az erősen csökkentlátó vagy valamilyen testi hibával rendelkező lányt, aki házasság céljából szívesen hozzám költözne saját lakásomba. A válaszleveleket „Ketten szebb az élet” jeligével a szerkesztőségbe kérem.
- ☞ 53 éves, mindent egyedül végző vak nő vagyok. Megismerkednék gyengénlátó, józanéletű férfival, aki segítőkész, megértő tudna velem lenni. Kölcsönös szimpátia esetén hozzám is költözhetne. A leveleket „Szeretemben” jeligére a szerkesztőségbe kérem.
- ☞ 70 éves nem látó férfi 60 év körüli élet társat, vagy olyan gyengénlátó hölgyet keresek, aki vállalná eltartásomat, gondozásomat. A leveleket „Fő a megértés” jeligére a szerkesztőségbe kérem.
- ☞ 20 éves vak fiatalember vagyok. Megismerkednék korban hozzám illő enyhén mozgáskorlátozott, vagy gyengénlátó lánnyal levelezés céljából. A leveleket Somogy megyéből várom a következő címre: Farkas Csaba, 7432 Hetes, Petőfi u. I/A
- ☞ Középkorú nem látó nő vagyok. Kedvelem az irodalmat, a zenét, a filozófiát, a pszichológiát és a természetet. Hasonló érdeklődésű, lehetőleg vallásos személyeket keresek barátság céljából. A válaszokat „Szeretet” jeligére kérem a szerkesztőségbe.
- ☞ 200 ezer forintért eladó vagy azonos értékű gépkocsira cserélhető egy Optacon olvasókészülék. Telefon: 141-1087, dr. Katona.
- ☞ Vennék 1 + 2 félszobás lakást a Kárpát utcai lakótelepen. Telefon: 167-0710
- ☞ Keresem a Verénd József tanár által összeállított német nyelvre kezdőknek és haladóknak szóló könyvét. A válaszokat a szerkesztőségbe várom „Német” jeligére. Előre is köszönöm.
- ☞ Eladó egy Epson LX 86-os, 9 tűs mátrix nyomtató. Érdeklődni lehet minden kedden 14-17 óra között dr. Földi Jánosnál a 121-0440/109-es telefonszámon. Irányár: 15 ezer forint.
- ☞ Kedvező áron eladó egy babajáróka, egy olasz babakocsi, egy esztergált kiságy és apró, nem használt baba ruházati cikkek. Érdeklődni a következő telefonszámon lehet: 0637-388-768.
- ☞ Budapesten lévő telefonközpontos munkahelyemet másikra cserélném. Érdeklődni lehet kedden és pénteken 8-14 óra között a 210-1415-ös telefonszámon.

Szerkesztőség munkatársai: Lak István és Pósa Árpád.

Telefon: 1210-440/114-es mellék. Az újság előfizethető a megyei szervezeteknél egész évre 120 Ft-ért a tárgyévet megelőző november 30-áig, félévre 60 Ft a tárgyév II. féléve előtti május 15-éig

FEHÉRKAKAS

Műszaki, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

Vecsés, Gammel József u. 6.

Tel.: 06-29-350-631, Tel/FAX.: 201-6111

Műszaki szolgáltatások

Számítógépek és hálózatok telepítése

Számítástechnikai eszközök javítása

Szerviz

Szaktanácsadás

Oktatás

Alapfokú számítástechnikai ismeretek

WORD szövegszerkesztő

WINDOWS

WORD for WINDOWS

Nyomdai szolgáltatások

Reklámfotók, reklámanyagok

Szórólapok készítése

Számítástechnikai segédanyagok

Irodabútorok, iroda berendezések

Irodagépek